Yarım Ay

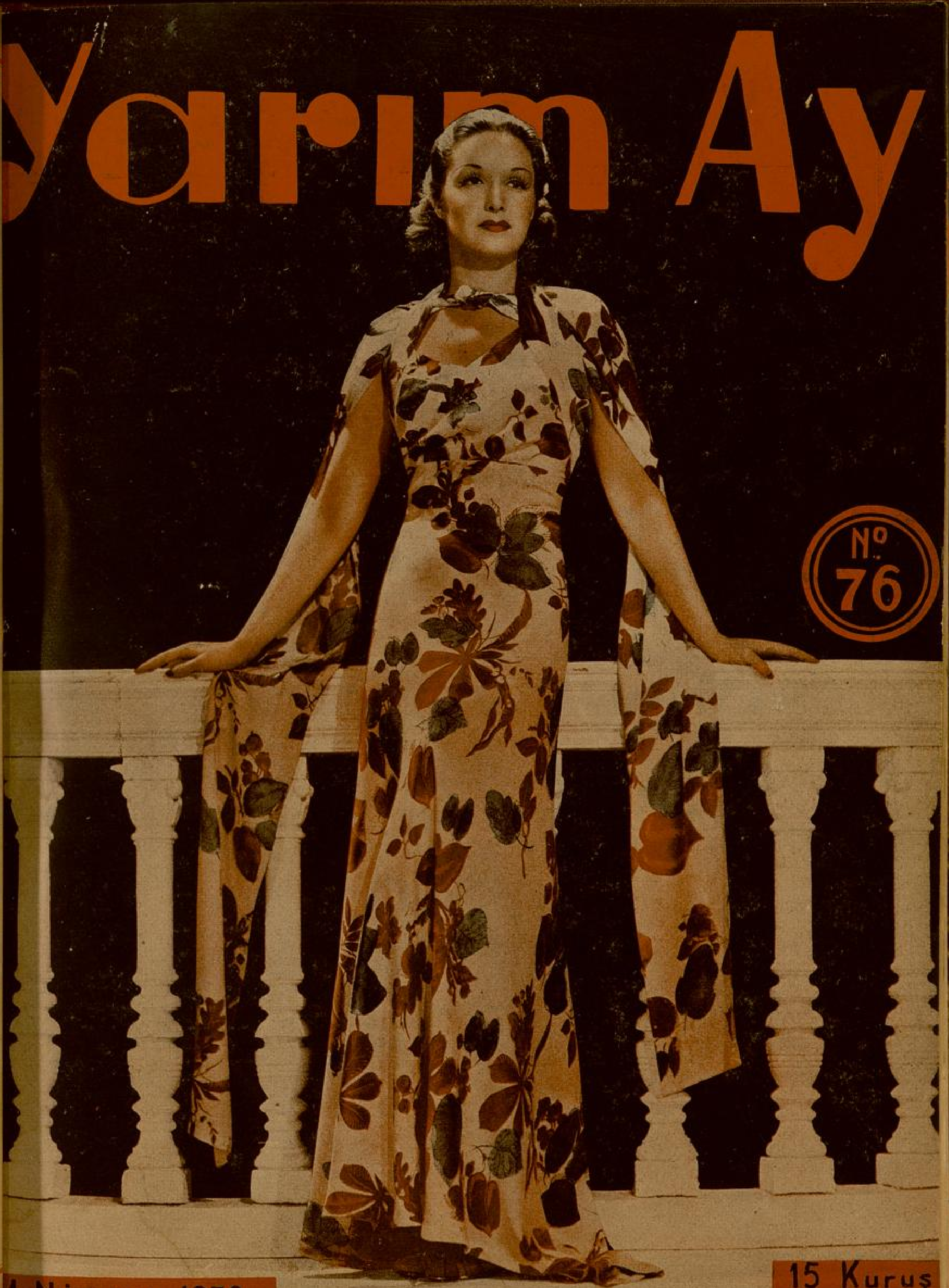

Nº 76

1 Nisan 1938

15 Kuruş

sokup
addeyi
esamat
r, bazı
madde
bile az
anınız.
beyaz,,
a eder.
nmağa
ALON,,

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - İlmî - İctimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi : İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı : Türkiye için { 6 Aylığı : 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. } Ecnebî için { Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon : **23607** *Telgraf adresi :* **Resimliay** *Posta Kutusu :* **629**

Rica : 1) İdare işlerine ait muhaberelerin; **Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü**
Yazı „ „ „ : „ „ „ **Yazı** „
Bilmece „ „ „ : „ „ „ **Bilmece Memurluğu**
adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Mütenasip bir Endam

J. Roussel Korseleri (Gaine) ve Kemerleri vücudu sıkmeksizin tenasübü temin eder. Sevimliğine halel gelmeksizin vücutu yumuşatır ve inceltir.

Fiyatlar: Kemerler 6 liradan. Korseler (Gaine) sutyenle beraber 25 liradan itibaren.

Satış yeri yalnız :

J. Roussel
Paris

İSTANBUL, Beyoğlu
Tünel meydanı 12 No. lu.
Mağazamızı ziyaret ediniz veya 9 No.lu tarifemizi isteyiniz.
Fiyatlarımızda büyük tenzilât.

Halka, sıhhati ile alâkadar o masın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden :

Dahilîye Mutehassısı

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda (104) numaralı husust kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9½ - 12)ye kadar hakikî fıkaraya bakar. Kışlık Telefon: 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

ANA

AYLIK AYLE MECMUASI

Çocuk Esirgeme Kurumu tara[illegible]dan çıkarılan bu dergide, her a[illegible] pek yakından ilgilendiren kon[illegible] üzerine, en kuvetli kalemler taraf[illegible] yazılmış mekaleler, hikâyeler, el[illegible] ve moda örnekleri vardır.

Üçüncü sayısı 15 Mart 1938 çıkımıştır şimdiden kitapçı ve gaz[illegible]cinize sipariş ediniz!

RESİMLİ AY

Mart 1938 – Sayı 25

En çok okunanan ve sevilen yazıcılarımızın: Birçok MAKALE - HİKÂYE - RÖPORTAJ - TERCÜMELERİ ve ROMANLARI ile BOL RESİMLİ olarak çıkmıştır.

—Mutlaka Alıp Okuyunuz!—

"Resimli Ay„ Türkiyenin En Olgun Aylık Mecmuasıdır.

EFELER

Ragıp Şevkinin fevkalâde müheyyiç bu millî romanı (RESİMLİ AY) da devam ediyor. Mutlaka takibediniz.

NEVRUZ İLKBAHARIN SEMBOLÜDÜR

Martın yirmi b rinci gününe, yirmi otuz yıl önce "Nevruz„ derlerdi ve başta İstanbullular olmak üzere birçok vatandaşlar bugün "Nevruziye„ yerlerdi. Dost ve kardeş İranla kandaş Buhara ve Semerkand, Nevruziyeye hâlâ bağlıdır. Fakat biz, o an'aneden de sıyrılıp uzaklaşmış bulunuyoruz. Türkiye için Nevruz, silik bir isim gibidir. Nevruziye ise bilinmiyen bir nesnedir. Bununla beraber her ikisinde tarihî bir yüz vardır. Ondan dolayı şu satırlarda Nevruza ve Nevruziyeye temas etmek istedik.

Nevruz, eski Türklerin ve Farsların yılbaşısıdır. Şarkî Türkistanda bugün dahi yılbaşı Nevruzdur. İranlılarda da öyledir. Ancak Türklerin Nevruzu, İbni Mühennanın tabirince yengi günü, İranlılarınkinden on gün öncedir. Türkler, güneşin Delv burcuna geçtiği günü, İranlılar ise o yıldızlar şahinşahının Hamel bürcüne intikal ettiği günü Nevruz sayarlar. Martın yirmi birinci gününde güneş Hamel bürcüne intikal etmiştir. Bu sebeble İranlı kardeşlerimiz Nevruza erişmiş bulunuyorlar

İranlılar, Türklerden on gün farkla Nevruzu yılbaşı saymakla beraber, onların Nevruzuna da değer vermeği ihmal etmemişlerdir. Çünkü Türklerin takvimleri, müsamaha ile geçiştirilemiyecek kadar ince hesaplara müstenid di ve başlıbaşına ilmî bir manzume teşkil ediyordu. Bu sebeple İranlılar, çok eski devirlerden miras kalan takvimlerine bağlı oldukları halde, Türklerin de Nevruzunu "bayram„ olarak kabul ettiler ve onu İran Nevruzundan ayırd etmek için"Nevruzi Dihkanî„ diye andılar.

Nevruz, ilkbaharın birinci günü olarak kabul olunur. Nitekim bugünü takib eden haftanın sonunda ağaçların yeşereceğine inanılır. Türk ruhunda yer natürizminin izleri asırlarca yaşadığından, tabiatın yeniden canlanmasına delâlet eden Nevruza büyük kıymet veriliyordu, ve o gün bayram yapılıyordu Fakat Türkler ay, devir, yıl esasına dayanan millî takvimi de bırakmış değillerdi. Takvim başı ise mıntaka mıntaka tehalüf edip gidiyordu. Selçuklulardan Melikşah, fennî esaslara istinad ettirerek yaptırıp kendi adını verdiği takvimde Nevruzu gene yılbaşı göstertmiş ve yalnız tarih başlangıcı olmak üzere "1074„ ü kabul etmiştir. Bu tarih, onun tahta çıktığı yılı gösterir.

Ekber Şahın Hindistanda yaptığı şemsî takvimde Nevruzun yeri büyüktür ve en sayılı bayram günüdür. Nasiri Tûsînin Zeyci İlhanîsinde, Uluğ Beyin Zeyci Gürgânîsinde, Harzemli Mehmedin Zeyci Harzemisinde de Nevruz yılbaşıdır ve bayramdır. Osmanlılar, eski an'aneye ve Selçuklulardan tevarus ettikleri âdetlere sadakat gösterdikleri müddetçe Nevruzu bayram günü olarak kabul etmiş bulunuyorlardı. Fatih Sultan Mehmed, Osmanlı devletinin Selçuk hükûmetinden daha fazla kudret bulduğuna ve onu fersah fersah geçtiğine kanaat getirerek saray kapısında her ikindi günü Selçuk sultanlarını anmak maksadile çalınan Mehterhaneyi kaldırdığı gibi; kanunnamesinin ikinci faslına koyduğu bir madde ile yalnız Şeker ve Kurban bayramlarını resmî gün olarak kabul etti ve Nevruz bayramını ilga eyledi

Fakat halk, Nevruzun manevî bir hasiyyet taşıdığına inanmaktan geri kalmıyordu. Yapraksız ağaçların birden yeşillenivermesini, kuşların dile gelmesini, tabiatte engin bir değişikliğin görülmesini intac eden güneş vaziyetinden, insanlara da muayyen vasıtalarla birşeyler ve meselâ tazelikler sirayet edebileceğine inanılıyordu. Bu sebeple Türkiyede Nevruz bayramı yapılmadığı halde, o güne değer veriliyordu, bir takım âdetler yaşatılıyordu. Nevruziye bunların en mühimmidir ve en çok yaşıyanıdır.

Osmanlıların gramer bakımından sakat bir tabir olarak lehçelerine geçirdikleri Nevruziye, güneşin Hamel bürcüne intikal etmesile tahakkuk eden ilkbahar günü aç karnına yenilen tatlı ve kokulu bir macundan ibaretti. Zamanımızda Şeker bayramlarında şekerci dükkânları nasıl dolup boşalıyorsa, eskiden de Nevruzlarda ayni hal görülürdü; ve herkes Nevruziye almak için bu dükkânlara hücum ederdi. Çünkü Nevruz sabahı alınacak bir kaşık Nevruziyenin sıtmadan romatizmaya, körlükten kötürümlüğe, kısırlıktan analığa kadar bütün beden arızalarını gidereceğine itikad olunurdu.

Her macun gibi Nevruziye de ne kuru, ne sulu olmıyan bir nesneydi. Baharat nev'inden maddelerin şekerle karıştırılmasından vücuda getirilirdi. Kokusu keskin, tadı kuvvetli olup fazla alınamazdı, baygınlık verirdi. Şekerciler, halkın bu macuna gösterdiği rağbeti biraz daha fazlalaştırmak için, çeşid çeşid kâseler, bardaklar, fincanlar kullanırlar ve bunları üzerlerinde tıbbî ve hikemî vecizeler yazılı, renk renk yaldızlı kâğıtlara sararak Nevruzdan birkaç gün evvel vitrinlerine sıralarlardı.

Ben, Nevruziyeyi tadan nesle mensubum. Fakat bugün o macunun ne hasretini duyuyorum, ne hafızamda lezzetini buluyorum. Çünkü Nevruziye yediğimiz günlerde bütün milletin ne acı macunlarla zehirlendiğini biliyorum. Gerçi Nevruziyelerden uzak kaldık. Lâkin idraki eriten, iradeyi kötürümleştiren istibdad macunlarından da kurtulduk. O zıya, bu kazancın yanında o kadar küçük ki?..

ZAYIFLAMA EKSERSİZLERİ YAPARKEN

Bir kapı eşiğine sığınan, biribirine sarılan yoksulluğun ruhu.....

BALIKESİR
Yoksulları Gözetme Kurumu

Yazan : M. S.

Verimli çalışmalarını zevkle takip ettiğimiz Çocuk Esirgeme Kurumunun tarihçesi beni çok alâkalandırdı. On yedi yıl içinde başarılan işin, elle tutulacak kadar vazih noktalarını çok yakından görür ve kalbimin derinliğinde duyar gibi oldum.

Şuurlu ve şumullü çalışmanın sembolü olan sayın başkan Doktor Fuat Umay, yirmi liralık sermayeyle yurd işlerinin en önemlilerinden birine girişmiş, maddî ve manevî bakımdan çok hayırlı olan bu Kurumu, enerjilerinden beklenen bir kudretle bu çağa ulaştırmışlardır. On yedi yıl gibi kısa bir zamanda bu küçük sermayeyi milyona tebdil etmek, Atatürk Türkiyesinde başarılmakta olan işler arasında elbette kıvanç veren bir yer almıştır.

Bugünlerde Balıkesir Halkevinde açılan Yoksulları Gözetme Birliğinin mütevazi sergisini gezerken, Türkiyenin en ücra köşelerinde bile varlığını hissettirmeğe başlıyan Çocuk Esirgeme Kurumunun manevî şahsiyetini düşünüyor; memleketimizde büyük bir ihtiyaca cevap veren Yoksullar Kurumunun da böyle müsbet neticeler vermesini candan diliyordum.

Balıkesir Halkevi, devrim Türkiyesinin ülküsüne varmak için zamanı, imkânı, maddî ve manevî kudretleri varlığına katarak hızı her ân artan adımlarla yol alan bir kültür kaynağıdır. Kapısından sel gibi akan halka katılıp sergiyi dolaşmadan dönmenin imkânı olur mu?

Alt kat salonlardan biri. Sanatkâr bir elin özene bezene yerleştirdiği el emeklerinin gözlere serildiği bir köşe...

Bir tarafda rengin muğlâk kaynaşmalarıyle en çetin bir his muadelesi halinde şekiller yaratan küçük halılar.

Bir tarafta kış gününün dondurucu soğukları karşısında yalnız bakmakla insanı ısıtacak kadar yumuşak battaniyeler, atkılar.

Renk renk sofra takımları, peçeteler, havlular. Bilhassa kışın kullanışa çok elverişli yatak, yorgan çarşafları.

Sandalye üstlerine konacak küçük halıdan minderler.

Sergiyi dolaşırken eşyanın çoğu üstünde satılmış olduklarını bildi etiketlere rastladım. Halkın bu can alâkası beni çok mütehassis etti. Hoş tesadüf eseri başkan bay Rükneddin orada idi. Bir iki parça şeyi ay sergînin kapanışından sonra adresi göndermelerini rica ettikten son ayak üstü konuşmağa başladık.

Kurumun bu yıl pek faal bir va yete geçtiğini, muhtelif vesilelerle sık varlığını hissettirdiğini söylerk Yarım Ayın 74 üncü sayısında oku ğum röportajdan kısaca bahsetmeği faydalı buldum.

Başkan bay Rükneddin, başarm için tam bir yürek ve kafa bağlılığı çalışdığı işiyle ilgili hususlara çok ön vermekte olduğundan, sözlerimi dikka dinledi. Bu konuşmamızın daha ge mikyasta olmasını, yurda bağlı işler matbuata aksetmesindeki müsbet ne celeri gözönünde tutarak bir ge buluşmak üzere sözleştik.

***

Bay Rükneddinin ılık bir hava insanı saran salonuna girergirmez y kuşun verdiği yorgunluğu unuttuk. H köşesi ince bir zevkle döşenmiş, ren ışığı tatlı bir yumuşaklıkla dinlen veren bu ev, günlük mevzularda oldu gibi, ciddî konuşmalarda da insa müsait bir zemin yaratacak mahiyet

Herşeyden konuşuyoruz. Bir ara albümlerden birini elime aldım. Kur mun canlı bir raporu halinde sıra yerleştirilmiş resimlerden biri içimi sızlattı. Bir kapı eşiğine sığınan, bi birlerine sarılan yoksulluğun ruhu perten sefaleti içinde aç ve çıplak u kuya dalan bu iki yavru.. muhakkak en egoist bir insanı bile hiç olmaz birân düşündürecek kadar acı bir ma ile dolu...

Yarını ellerine vereceğimiz, bug nün eşsiz eserini omuzlarına bırakac ğımız çocuk, sevilmeğe, okşanmağ beslenmeğe, banyoya, güneşe, oyu ve iyi, güzel namı altında herşe muhtaç olan yarının yüksek şahsiyet bütün bunlardan yoksun, tabiatın üş ten, yıprandıran kuvvetlerine karşı be nu bükük sürünüyor, sürükleniyor.

Çocuk Esirgeme Kurumunun ta bir sevgenlik sembolü olan yumuş eli, koruyan kanadı altına hergün o lardan bir çoğunu alıp kurtarıyo Fakat onların daha büyükleri.. a çıplak, hastalıklı, evsiz ve kimse analar, sakat babalar, beli bükülmü nefesi tıkanmak üzere yorgun düşm ihtiyarlar...

İşte onları da altı yıldır yurd her köşesine ışık ve enerji suna Halkevlerine bağlı Sosyal Yardım Ko

Kurumun actığı sergiye gelen ilbay, davetliler, öğreniciler Halkevi önünde

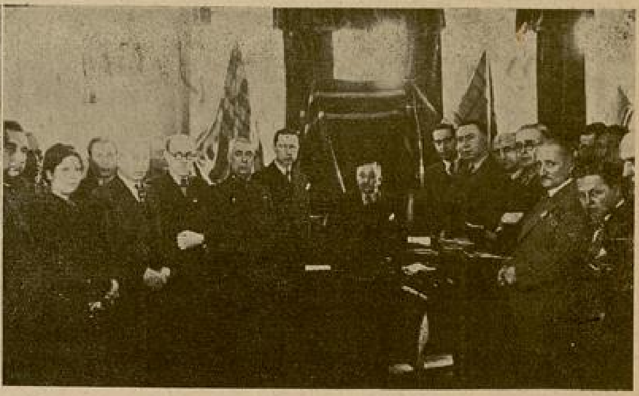

Kurumun açtığı sergide ilbay ve davetliler

ları korumak ve kurtarmak için çalışmaktadır. Bu mesaiyi daha geniş mikyasta ifadelendirmek için de yurdun muhtelif köşelerinde Yoksulları Gözetme Birlikleri açılmaktadır.

Bay Rükneddin anlatıyor:

— Bir zamanlar Türkocağı idare heyetinde bulunuyordum. Bir takrir vererek memleketteki yoksulları korumamızı, bu önemli iş için proğramlı bir şekilde çalışmamız icabettiğini, bir cemiyet teşkil etmemizi teklif etmiştim. O zaman bu arzum kuvvetli bir alâka ile karşılandı. Fakat ocakların ilgası, nizamnamesi müsvedde halinde bulunan bu Kurumu bir müddet geciktirmiş oldu.

Halkevi Sosyal yardım şubesinde çalıştığım sıralarda bu noktaya tekrar temas ettim. Kamutay ikinci başkanı bay Tevfik Fikret Sılay bu işe çok önem verdiler. Yoksulları dilenmek gibi izzetinefsi sıfıra indiren, hazıra ve aza alıştıran, her gün sokakları dolduran, ev kapılarını aşındıran bu feci hale son vermenin mesut bir neticeye varacağını veciz bir şekilde izah ettiler.

Bu kuvvetli alâkanın tesiri ile 1934 yılında Kurum varlığını resmî bir şekilde meydana çıkardı. O zaman Esat Adil Halkevi başkanı idi. Türkocağına verdiğim nizamname müsveddesi bende mahfuz olduğu için onu kendilerine verdim. Üzerinde beraberce bir işleme yaptık. 1936 yılına kadar Kurum seleflerim tarafından idare edildi.

1936 yılında 250 lira sermaye ile bu işin başına ben getirildim. İlk iş olarak 175 liraya 7 tane tezgâh aldık. Elimizdeki kalan parayı da bu aletlerin ıslah ve tamiri için sarfettik. El dokuması için aletler hazırlanmıştı. Fakat ipek almak için paramız yoktu. Piyasadan kredi teminine teşebbüs ettik. Burada tüccar Mustafa Manyaslıdan takdir ve şükranla bahsetmek bir kadirşinaslık olur. Çünkü tereddüde düşmeden beş, altıyüz liraya kadar kredi ile ipek vermek büyüklüğünü gösterdi.

*
* *

Tezgâhlarda yoksul kadınlar, okullara gitmiyen çocuklar ve erkekler çalışmaktadırlar. Bunlara, yaptıkları işe göre para verilir. Ve her işçinin tezgâhlarda çalışdıkları, ayrılacakları işi öğrendikleri müddetçe iaşeleri Kurum tarafından temin edilir.

İşçilerin başında bir usta dokumacı bulunmaktadır.

Dokunan şeyler:

1 — Köylünün, bilhassa Balıkesir civarında çok kullandığı alaca (alacadan entari, çamaşır, iş önlükleri, sedir örtüleri falan yapılır.)

2 — Aba

3 — Sofra takımları, yatak çarşafları, astarlık bez, kaput bezi, atkı, peştemal, çorap, kuşak.

4 — Battaniye, halı ve buna mümasil eşya...

Serginin açılışından sonra Kurum idare heyeti ile yoksul talebeler Halkevi önünde

Halı kendi tezgâhlarımızda dokunduğu gibi Kirne köyünde de dokundurulur. Esasen oradan eski usta getirtilerek İşevinde çalıştırılmış ve işçilerimize öğrettirilmiştir.

Bay Rükneddin, Kirne köyünün ustalarından bahsederken, tatlı bir gülümseme ile eşi bayan Nihâlin yüzüne baktı. Her sahada kıymetli ve enerjik bir kadın olan hisli ve çalışkan bayanın bu işde mühim bir rôlü olduğunu anlamakda gecikmedim. Bay Rükneddin:

— Herhangi bir Kurum himaye ve teşvik görmeden kolay yaşayamaz kanaatindeyim, diye sözüne tekrar başladı. Hiçbir maddî menfaate bağlı olmıyan Yurd işlerine, bütün bir gönülle sarılarak kendilerini verenler, idare işlerinde bulunanlardan olduğu gibi halktan da alâka görmeği büyük bir mükâfat telâkki ederler. Sayın ilbayımız bay Ethem Aykut, çalışkan belediye reisimiz bay Naci Kodonaz ve Halkevi başkanı bay Feyzi Sözöner, her sahada bize kıymetli yardımlarını esirgememektedirler. Halkın ve münevverlerimizin de alâkalarını Kurumumuz menfaatine verilen müsamerede, açtığımız sergide siz de gördünüz.

Şehir sinemasında Halkevi gösterit kolu tarafından verilen müsamereden konuşmağa başlamıştık. Vedat Ürfinin Kasırga piyesi ile Leblebici Horhordan bahsettik. Bütün locaların ve koltukların kapatılmış olmasını Balıkesirin kültür seviyesi ile pek mütenasip bulduğumuzu sözleşmiş gibi ayni saniyede söyledik. Sonra yine konuşmamızın esasına giriştik...

— Bez dokuma tezgâhı sonraları on ikiye çıkarıldı. Bundan başka 4 halı tez-

gâhı, bir de battaniye dokumağa mahsus büyük tezgâh vardır.

Dink'le, Şardon'dan geçirme işleri İzmirde ve İstanbulda yaptırılmaktadır. Bugün mevcud demirbaş eşyanın tutarı 650 lirayı geçmiştir. Bir yıl zarfında İşyurdu atölyesine 3878 lira 92 kuruş sarfedilmiştir.

Talebe Yurdu:

1935 yılında 25 talebe okutuluyordu. 1936 ve 1937 yıllarında bu mikdar (65) e çıkarılmıştır.

Yurda girme şartları :

Vekâletin yatılı okullara alırken tatbik ettiği seçim usulü aynen tatbik edilir. Çocukların iaşe ve ibatesi, mümkün olduğu kadar üstbaşları, günlük ihtiyaçları, bilhassa önem verdiğimiz, kitaplarının teminidir. Başlarında kendilerine nezaret etmek üzere bir eğitmen bulundurulmaktadır.

Kadrosu :

Bir aşçı, bir yamak, bir tahsildar, bir çamaşırcı ve ütücü kadından ibarettir ki, aylık ücret tutarı (40) liradır.

Kurum Başkanı Rukneddin Sözer

İdare heyeti

İdare heyeti bir başkan, bir kâtip, bir veznedar, iki de âza olmak üzere beş kişiden mürekkeptir.

Birliğe kayıtlı âza adedi 650 dir. Herkes ayda 5 kuruştan bir liraya kadar taahhüt ettiği mikdarı vermektedir.

Gelir kaynakları :

Hususî Muhasebe ve Belediyeden yapılan yardımlar,
Âza taahhüdatı,
Muhtelif teberrular,
İşevinden elde edilen hasılat,
Müsamereler,
Ve balolardan ibarettir.

1937 yılında varidat 6697 lira idi.

Bu paranın
1000 lirası Hususî Muhasebeden,
100 „ Halkevinden,
100 „ Belediyeden,
5497 „ da Birliğin kendi çalışmaları ile elde ettiği mikdardır.

Yoksullar Kurumu binası Ziraat bankasına ait olup senede 180 lira kira verilmektedir. Kurum, talebelere yatakhane için ikinci bir bina daha tutmuştur ki bunun da kirası ayda 7 liradır.

Çocukların kitaplarını temin etme usullerini çok beğendiğimi söyledim.

— Evet dediler. Muhtelif yerlere

Yoksullar Kurumu iş atelyesinde yapılan halılardan biri.
(Model tarihi bir halıdan alınmıştır.)

mektuplar yazarak kitap listelerinin karşılarına ücretlerini de yazarak bildirdik. Dileyen kitap, dileyen de kitabın ücretini gönderdiler. Hattâ sayın Recep Peker'den bile kitap geldi.

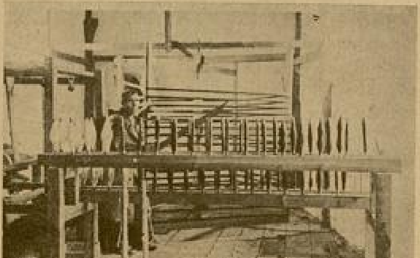

Yoksullar Kurumu İş atelyesinden bir köşe.

Şimdi yine ailelere mektupl[a] müracaat ederek paçavra, şişe, kı[rık] kavanozları gibi her evde kullanılma[z] olan şeyleri satmıyacaklarsa Kurum[u]muza armağan etmelerini rica edeceğ[iz]. Bunları da topladıkça epey bir ge[lir] temin edeceğimizi ummaktayız

Almanyada kemiklerin, cam kır[ık]larının bile toplandığını düşünere[k] Kurumun bu projesinden pek mem[nun] oldum.

İşevinden çıkan eşyanın ne şekil[de] satışa çıkarıldıklarını öğrenmek istedi[m].

— Henüz satış mağazaları açmad[ık]. Eşyayı depoda saklıyoruz. Tücc[ara] toptan satış yapmaktayız, dediler. Se[rgi] iyi bir reklâm oldu kanaatindey[iz]. Bundan sonra daha çok istek kar[şı]sında kalacağımızı umuyoruz. Be[lki] bu yıl bir de satış yerimiz olur.

Sözü 2 nisanda verilecek kostüm[lü] baloya intikal ettirdik Geçen se[ne] Atatürk parkında verilen gardenpa[rti] ile, müsamerenin temin ettiği ge[liri] mukayese ettik. Önümüzdeki balo iç[in] memleketteki hazırlıkları, herkesin şim[] diden giyeceği millî elbiseleri seçmek[te] nasıl hararetle alâkalı olduğunu.. hep[] miz söze karışarak söyleştik, durduk.

Sergiyi gezenlerden bir grup.

Gecenin çok geç saatinde kendil[e]rinden ayrılırken on sekiz yıldır yu[r]dumuzda başarılan büyük işlerin bilâ[n]çosunu yapar, büyük bir filmin renk[li] kurdelâsını gözlerimin önünde aç[mış] gibiydim.

Muhakkak ki Atatürkün Türkiye[]sinde yurddaş, ödevini lâyıkıyle benim[]semiş bulunuyor.

Bu hızla gidilecek olursa elbette Tür[k] yurdu bir uçmak, Türk ulusu mu[tlu] insanların elele, başbaşa, huzur v[e] sukûn içinde çalıştıkları bir ene[rji] sembolü olacaktır...

23 NİSAN — ÇOCUK HAFTASI
nın birinci günüdür.
Çocuk sevgisini, Çocuk degerini,
Çocuk ilgisini yayan ve onları
koruyan "Çocuk Esirgeme Kurumu„ nu unutmayınız !

GENÇLİK

Nurullah Ataç

Çocukluğumda, gençliğimde büyüklerimin: «Hayatın en güzel zamanı çocukluk, gençlik seneleridir» dediğini duydukça hayret eder, adetâ kızardım. «Hayatın en güzel günleri hiç şüphesiz ki olgunluk çağıdır. İnsanın bütün kuvvetini gösterebildiği, yapmak istediği şeyleri meydana getirebildiği günlerdir» derdim.

Yıllar geçti, baktım ben de gençlere, çocuklara vaktiyle büyüklerimden duyduğum sözleri tekrar ediyorum... Çünkü artık onların mânasını anladım...

Gençlik çağı niçin güzeldir? Genç adam kendi hudutlarını, imkânlarını bilmez de ondan. İstikbal için hulyalar kurar. Hele okullarını bitirsin, hele hayata karışsın, bakın neler yapacak! Adını herkeslere duyuracak, mesleğinde kimsenin hatırına, hayaline gelmedik işler görecek, belki dünyanın düzelmesine hizmet edecek.. Şimdiden hakikati seziyor; gerçi ifade edemiyor ama dilinin ucunda. Hele biraz zaman geçsin, o hakikati sadece sezmekle kalmıyacak, gözlerinin önünde ayan beyan görecek ve onu herkese de gösterecek kelimeleri bulacak. Şimdi ifade edemediği, kimselerin ifade edemediği şeyleri kolaylıkla söyleyiverecek...

Gençlik, önünde bir «imkânlar serabı» bulunduğu için, hayatın en güzel çağıdır. Her genç o serabın bir hakikat olduğuna inanır ve ona bir an evvel erişmek ister. Bunun içindir ki her gençte yaşlanmak, olgunlaşmak hevesi vardır. Ahmet Hâşim en güzel şiirlerinden birinde, diyor ya!

Bizden daha evvel erişenler,
Ağlar bugün evvelki hayale!

Fakat yıllar bize o serabın ne olduğunu anlatıveriyor. Gerçi gençlik arkadaşlarımız arasında bazı imkânlara erişenler oluyor. Oluyor ama onlar da umduklarından çok azına kavuşuyorlar. Olgunluk zamanlarında yapabildiklerine, bir de «evvelki hayal» e bakıyorlar... Bu mukayeseyi yapınca, kalbi ta derinden sızlamamış zannederim kimse yoktur.

Yıllar bize yalnız o imkânların âleminin bir serab olduğunu değil, asıl zevkin beklemekte, aramakta olduğunu da anlatıyor. Fakat talihin zulmüne bakın ki bunu beklemek, aramak kudretini, kaybettiğimiz gün anlıyoruz. Yaşlılık, artık birşey bekliyemediğimiz gün başlar. O gün gençliğin, artık kaybettiğimiz, bir daha ele geçirememek üzere kaybettiğimiz hazinenin güzelliğini, kıymetini de işte o gün gizli veya aşikâr bir hıçkırıkla anlayıveririz.

Büyüklerimiz ne demek istediklerini niçin açıkça söylemezlerdi?.. Acaba söylemezler miydi?... Kimbilir kaç defa söylemişler, anlatmışlardır da biz dinlememiş veya unutmuşuzdur. Gençliğin başlıca hassalarından biri de ümit kırıcı sözleri duymamalarıdır. Her genç, yaşlıların, ihtiyarların sözlerindeki yeis karşısında: «Bana ne? Onun imkânlar âlemine erişememesi benim de erişemiyeceğimi göstermez ya! Benim açıkça gördüğüm âleme o serabdır diyor! Niçin serab olsun? Niçin ben gözlerime inanmayım da, birşey yapamadığını itiraf eden adamın gözlerine mi inanayım? O, aczi yüzünden ulaşamadığı bir âlemin hakikatini inkâr ediyor!» der.

İhtiyarları dinlememesi, onların sözüne inanmaması daha iyidir. Hem biz yaşlılar, gençlerin haksız olduğundan emin miyiz? Bizim aczimiz yüzünden erişemediğimizi söyledikleri zaman yanıldıklarını katiyetle iddia edebilir miyiz? Kimbilir? Belki gözlerimiz önüne bir perde indiği için o imkânlar âlemini, bir serab değil, bir hakikat olan o âlemi göremiyoruz.

İçimizden oraya erişenler olduğunu söyledim; fakat onlar da umduklarından çok azına kavuştular dedim. Ne olursa olsun, demek ki o âlem gerçekten varmış. Gençler ona inanmakta haklıdır ve gençlik çağı, ona inanmağı mümkün kıldığı için güzeldir.

Tarihî Dedikodular:

Viyanada Türkler

Yazan: Abdurrahman Adil Eren

Günün en büyük hadisesi Avusturyanın Almanyaya ilhakı veya iltihakıdır. Avusturya demek ise Viyana demektir.

Viyanayı ilk gördüğüm sene 1884 senesi idi. Selânik, İstanbul, Varna, Rusçuk, Yerköyü (Georgew), Bükreş, Orsuva, Budapeşte tarikiyle gitmiştim. O zaman Selâniğin ve İstanbulun Rumeli şimendiferleri Avrupa hatlariyle iltisak peyda etmemişdi. İstanbuldan Viyanaya gitmek için Löyt Avusturyako kumpanyasının bir vapuruna binilir, Varnaya çıkılırdı. Bulgariatanın 1877 (1293) harbinde harab olan arazisinden şimendiferle geçilerek Tunaya varılırdı. Ufacık muş gibi bir vapur Tunayı aşar' yolcuları Georgow'ya isal ederdi. Georgow'nun Türk ismi (Yerköyü) dür.

Çocukluk buya!.. Viyananın (Eis Cafe) tabir olunan sütlü ve kremalı kahvesi pek hoşuma giderdi. Viyananın küçücük küçücük sütlü francalalarıyla pek lezzetli kahvealtı edilirdi. Küçücük francala tabir ettiğim francalalar ise birer lokmalık birşeylerdir.

Viyanayı ikinci ziyaretim 1903 senesi haziranındadır. O zaman artık İstanbul şimendiferleri ittisak peyda etmiş, Conventionel katarı namını almıştı. Belgrada vardığım sabah -geldiğim gece- Kral Milan ile karısı Natalinin yatak odalarında katl olduklarını haber aldım.

Conventionel treni 48 saatte Viyanaya varır. Peşte üzerinden giderdi.

Mahmud Nedim bey (paşa) Viyana sefiri, doktor Abdullah Cevdet sefaret tabibi idi. Mahmud Nedim bey Viyanada fesle gezerdi. Beni sefarethanede fesle karşısında görünce hayret etti:

— Siz bana bakmayın! Ben damgalıyım. Fesle gezerim. Fakat siz şapkayla geziniz. Tavsiyesinde bulundu.

Taassup buya!.. Ben sefir beyin tavsiyesine riayet etmedim. Viyana sokaklarında ve hattâ Bohemya köylerinde, Straconitzde, Rosbachda fesle gezerdim. Gezerdim ama bir pazar günü kıra çıkmış olan binlerce amelenin kahkahalarıyla karşılandım. İçlerindeki genç kızlar kendilerini tutamıyarak hendeklere yuvarlandılar.

Bohemya o zaman Türkler için bir cazibei mahsusayı haizdi. Çünkü Sultan Mahmudun millet ne giydirdiği fes bir Haliçteki Feshanede ve bir de Bohemyanın Straconitz kasabasında imal olunurdu. Meşhur fes fabrikalarından Russo Fintzi ve S. Stein fabrikaları İstrakoviç şehrinde idiler.

Viyanalılar Viyananın eski surlarını yıkmışlar. Hisarların ve kalelerin teşekkül ettiği daireye güzel bir Bulvar kurmuşlardı. Praterstrasse tabir olunan fırdolayı cadde Viyananın en güzel caddesidir. Praterstrasseden bir kol ayrılır, bir hayli gidildikten sonra Türkenstrasse olur. Türkenstrassenin sonunda da Türkenschantz gelir. Türkenşantz Viyana muhasarasında Kara Mustafa paşanın çadır kurduğu yerdir. Türkenstrasse Türk caddesi, Türkenschantz da Türk tarlası demektir.

Viyanalılar 1903 e kadar bu Türk yadigârlarını muhafaza etmişlerdir.

Dahası var..

1903 de Viyanada Kalenbergde ve açık havada bir oyun verildi. Oyunun ismi:

Die Türken for Wien

idi. (Viyana önünde Türkler) demektir.

Peşte müzesinde ise Kara Mustafa paşanın gömleği teşhir olunur.

*
* *

Chancelier de Fer ünvaniyle yadolunan ve Almanya ittihadını kuran Bismarck «Avusturya mevcud olmasa, bir Avusturya icadetmek lâzımdır» demişdi. Führer olan Hitler ise bir içim su içer gibi Avusturyayı yuttu; Almanyaya ilhak etti. Fakat siyasi mesele: (Ha Hoca Ali, ha Ali Hocadır). Bismarck neyse, Hitler de odur. Cermen unsuru:

Drang nach Osten

diye bir siyaset tutturmuştur Bu akide ile Şarka doğru tevessü edegelmektedir. Bismarck Avusturya toplarını Türkiyenin Karadeniz boğazına yerleştirmek için plânlar yapardı. Ve bu plânların muvaffakiyetini temin için:

Si on saura taire à Wien

düsturunu şart koşmuştu «Viyanada sükût etmeği bilirlese, benim plânım muvaffakiyetle tatbik olunur» derdi. Viyanada sükût etmeği bilmedikleri içindir ki 1914 muharebesi koptu. [*]

[*] Bismarck — Souvenirs et Pensées. Tome II. titres XIV et XV.

VİŞNELER BAHAR AÇARKEN

Yazan :

MUSTAFA ŞERİF ALYANAK

Japonların Nankin taarruzunu idare eden General Matsui'yi tanırsınız. Bu büyük Çin şehrinin sukut ettiği günlerde Paris - Soir gazetesinde General Matsui hakkında şöyle bir fıkra okumuştum :

— General Matsui Nankin'in alınması için lâzım gelen emirleri verdikten sonra, şehirden on beş kilometre mesafede kâin bir köşke kapanarak masası üzerine bir bardak çayla bir kama koymuş ve büyük bir tevekkülle taarruzun neticesini beklemiş. Bir müddet sonra kendisine Nankinin alındığı haber verilince: "Öyle ise çayımı veriniz!„ demiştir..

***

Bu kısa haberden anlaşıldığına göre General Matsui tesbit ettiği müddet zarfında kıtalarının Nankine girdikleri haberini almasaydı, masa üzerinde duran kamayı tercih ederek harakiri yapacaktı..

Bu, bana bir müddet evvel Japonyada vukuagelen bir askerî kıyamdan sonra on yedi Japon zabitinin "dalâlete kapılarak isyan hazırladıkları„ için harbiye nezaretinin mükellef salonlarından birinde, harakiri yapmak suretiyle kendi cezalarını kendileri verdikleri, Hadisesini hatırlattı. Ve, bununla da kalmıyarak kafamda bir Japon zabitinin ağzından dinlediğim çok eski bir tarihî hadiseyi canlandırdı.

Bunu yazmak isterim.

Sayın okuyucularım da Japon idealizminin çok parlak bir örneği olan bu tarihî hadiseyi bilmelidir.

Muharrir, gördüğünü, bildiğini, duyduğunu yazan adam değil midir?..

***

Büyük harbden sonra Sofyada bulunuyordum. Birgün Sofyada bulunan işgal kuvvetleri kontrol heyetinden miralay Mabuçi adında bir Japon zabiti bir konferans vermişti. Mevzu: Bir millet nasıl büyür ve nasıl yükselir?. Güzel, cazip ve ilgiyi çeken bir mevzu. Fazla olarak bir Japon miralayı tarafından teşrih edilirse..

Miralaya göre bir milltein kalkınması, büyümesi ve yücelmesi için üç şart vardır:

1 — Lükse kapılmadan basit ve mütevazi yaşamak;

2 — Kadın, ev kadını olacak ve çok çocuk doğuracak;

3 — Erkek, yurdu için her zaman canını feda etmeğe hazır, idealist bir vatansevar olacak..

Ben, bu üç nokta üzerinde duracak değilim. Bunu size bırakıyorum.

Miralay Mabuçi bu üç noktayı güzel misaller ve delillerle müdafaa etti ve idealizme gelince bize, bütün dinleyicilerinin tüylerini ürperten heyecanlı bir hadise anlattı.

Ben de size anlatıyorum; miralayın ağzından dinleyiniz:

— Japonlarda harakiri denilen bir adet vardır. Bunu bilirsiniz. Japon tarihinde, çok eski zamanlarda bununla alâkadar pek çok hadiseler vardır. Size şurasını söyliyeyim, ki her Japon zabitinin iç cebinde şu gördüğünüz sivri uçlu kama gibi bir pıçak vardır. Bizde Mikado'ya bunsuz hizmet edilmez. Biz bu kamadan kuvvet ve cesaret alır, vazifelerimizi hüsnü ifa ettiğimizi onun sayesinde anlayarak müsterih yaşarız. Bu, bizim en yakın dostumuzdur. Bu itibarla herhangi bir hatayı derhal cezalandırmak için onun yardımına koşarız. Biz Japonlar Mikado'ya olan sadakat andımızı onun üzerine içeriz. O, yapacağımız bütün büyük işler ve davalar için bize kuvvet ve cesaret verir; bize, her zaman ölüme hazır bulunduğumuzu hatırlatır. Ve, işte bu keyfiyettir, ki bizi, akla dorgunluk verecek kadar büyük fedakârlıklara sevk eder.

Çok eski zamanlardan değil; daha yakın zamanlardan, Japonyanın henüz kalkınmağa başladığı günlerden bahsedeceğim. Biz, o zaman kuvvetsizdik, zayıftık ve hiç kimseye kafa tutacak bir halde değildik.. kuvvetlenmek, uyanmak ve kalkınmak için geceli gündüzlü ve fakat, sessiz ve gürültüsüz çalışıyorduk..

İşte o zamanlara ait günlerden birinde bir İngiliz deniz filôsu Japonyanın cenubi şarkî limanlarından birine girerek demir attı. Muazzam harp gemilerinin Japon sularında demirliyerek karaya bir sürü İngiliz gemicisinin ayak bastığı zamanlar bahara rastlamıştı. Vişneler bahar açıyordu. Tabiatla birlikte insanlar da bahara kavuşmaktan mütevellit bir neşe içinde gülüp söyliyor; genç Japon kızları sokaklarda dolaşıyordu. Böyle anlarda havayi nesiminin insanları gaşyeden bir rehavetle ve hattâ bir günahla dolu bulunduğunu bilirsiniz. Bu sıcak hava Albion çocuklarının da soğuk kanını harekete getirmiş olacak, ki bahar kokularının şarap

Japon istilâsından sonra Çin şehirlerinde sık sık karşılaşılan feci manzaralardan : Ailesi efradının hepsini, bir bombardımanda kaybeden bir bedbaht baba ile kızı, bir lokma ekmek bulmak için ecnebilerin bulunduğu mıntakaya kaçıyorlar.

kokularıyle kaynaştığı o gecelerden birinde bir Japon kızının haykırışı işitildi. Ses sokakları dolduruyordu. Bu, hakarete uğrayan bir Japon kızının sesiydi. Demek ki topraklarımıza bir misafir gibi gelen gemiciler, bir günah işlemişlerdi. Günah olan yerde kan akar. Bu, bizde böyledir. Dün böyle idi. Bugün böyledir. Yarın da böyle olacaktır..

Hadiseyi bilmiyoruz. Fakat çok iyi biliyoruz, ki Japon kadını da, bütün medenî kadınlar gibi, saygıya lâyıktır. Ne çare ki «münevver Avrupalı» bunu hafızasına sokamamıştır. Derken.. bir kadın sesi; bir imdat haykırışı.. ve, im dada koşan birkaç Japon subayı.. sonra çıplak bir kılıcın havada çizdiği korkunç bir kavis ve işlenen günahı temizlemek için yerlere dökülen kan...

İngiliz bahriyelisinin cesedini gemiye götüren sandal Japon topraklarından ayrılırken, baharın güzel havasında korkunç elektrikler peyda olmuştu. Filô amiralının Japon garnizon komutanına verdiği ultimatom şudur:

— «Yarın öğleye kadar katillerin meydana çıkarılarak idamlarını isterim. Bunu yapmadığınız taktirde İngiliz filôsu tam saat on ikide şehri bombardıman edecektir.»

İhtiyar garnizon komutanı, subaylarını toplıyarak ultimatomu okuyor. Ne olacak?. Fedakârlık lâzım. İster istemez kurban verilecektir. Çünkü; Japonya henüz hazır değildir. Ve, şu emri veriyor:

— Hadiseyi yapan subaylar bir adım ileri çıkmazlarsa ben..

Fakat, komutan henüz sözlerini bitirmemiştir, ki üç genç zabit sıradan ileri çıkmış bulunuyor. Bunlar, yurt için Mikado için ölmeğe hazır bulunduklarını söyliyorlar.

İngiliz amiralına verilen cevap çok kısadır:

— Taarruzu yapanlar yarın saat 12 de idam edilecektir. Tarafınızdan kimler hazır bulunacaksa bildirmenizi rica ederim...

Yine bahar, yine güneş, yine kırları dolduran vişne baharlarının güzel kokuları..

Kasabanın dışında vişne ağaçlarıyle süslü yeşil ve dümdüz ovanın ortasında geniş bir tepe vardır. Beyaz gömlekler giyinmiş üç genç subay sıraya dizilmiş, bekliyor. İhtiyar garnizon komutanı ve bütün garnizon subayları de oradadır. Tam saat 12 de bizzat İngiliz amiralı da maiyetiyle birlikte geliyor.

İhtiyar komutanın tiz ve keskin sesi:

— Taarruzu yapanlar bunlardır. Kendi hayatlarına bizzat kendileri kıyacaklardır. Bunun, birer birer mi olmasını,

General Matsui, orijinal bir Japon mangalı başında, Nankin taarruzunun neticesini beklerken..

yoksa hep birden mi yapılmasını istersiniz?.

Gözlüğünü düzelten amiral cevap veriyor:

— Birer birer!.

Bir genç subay ileri çıkıyor. Komutanını ve arkadaşlarını selâmladıktan sonra gömleğini açıyor. Havada keskin ve beyaz birşeyin parladığı görülüyor ve.. karnının sol tarafına müthiş bir kama darbesi.. sağa doğru seri bir hareket.. sonra aşağıya doğru bir hareket daha.. karında müthiş bir delik açılmıştır. Çok kısa bir an içinde, İngiliz amiralı gözünü bile yummağa vakit bulamıyacak kadar kısa bir anda elini karnına sokan genç sabay, parçalanan barsaklarını çekiyor ve bütün kuvvetini toplıyarak bunları şaşkın bir halde bakan İngilizlerin suratına fırlatıyor...

Sinirlerinin zembereği çözülmüş bir adam gibi titreyen ve heyecanından gözlüğünü düşüren amiral, elini kaldırarak:

— Yeter! Emrini veriyor.

Bu facia ve bu kahramanca feragat önünde haksızlığını anlayan amiral, bir saat sonra filôya hareket emri veriyor.

***

Yine güneş, yine bahar, yine vişne baharlarının kokularıyle kaynaşan ve insanlara yaşamak arzusu veren aynı ılık hava...

Japon kızları genç subayın mezarını ziyaret ediyorlar ve bu, böylece her sene vişnelerin bahar açtığı mevsimde tekrarlanıyor. Şimdi orası Japon kadınlığının her yıl bahar mevsiminde ziyaret ettiği bir türbedir. Yurt uğrunda ölen bir Japon gencinin türbesi..

. . . .

Miralayın sözleri bitti.

Bunlara eklenecek birşey bulamıyorum. Seneler var ki bulamadım.

Bu anlattıklarım, bugün "sarı tehlike„ diye bütün dünyayı düşündüren ve kendi yüceliğini masum Çin topraklarını istilâda arayan Japonları biraz daha tanımanıza yardım etti, sanırım.

Fakat, bukadar değil. Japonlar hakkında daha pek çok konuşabiliriz.

Bunu, bir başka defaya bırakalım.

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunan:

AYLIK AYLE DERGİSİ

ANA

nın üçüncü sayısı 15 Mart çıkmıştır; 4 üncü sayısı 15 Nisanda intişar ediyor. Memleketimizin bu en mütekâmil ve güzel mecmuasını bütün analara, babalara, gençliğe tavsiye ederiz...

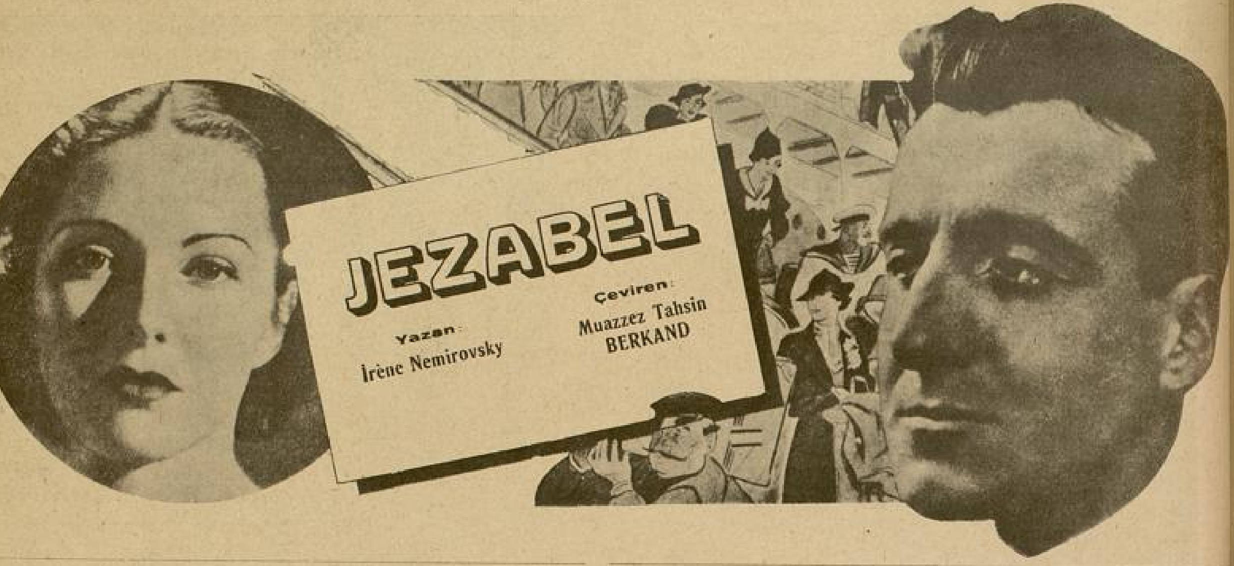

JEZABEL

Yazan: İrène Nemirovsky

Çeviren: Muazzez Tahsin BERKAND

Jezabel, eski İsrail hükümdarlarından Akab-ın karısı olup hainliği ve zalimliği ile meşhurdur. Fransız şairlerinden Racine, Athalie isimli eserinde, Atalinin, yani Jezabelin kızının söylediği şu beyitlerle "Jezabel„ i meşhur etmiştir. "Annem Jezabeli rüyamda gördüm... Öldüğü günkü gibi süslü idi, ve hattâ senelerin tamir edilmez tahribatını tamir için yüzünü fevkalâde boyamıştı.„ O günden sonra, " Jezabel „ kelimesi, yaş[ını] gizlemek için fazla süslenen ve boyanan ihtiy[ar] kadınlar hakkında kullanılmaktadır.

Başlangıç

Mahkeme salonuna bir kadın girerek maznunlara mahsus sıralardan birine oturdu. Yüzünün solukluğuna, halindeki korkaklığa ve yorgunluğa rağmen halâ güzeldi. Yalnız çok biçimli gözkapakları gözyaşlarından solmuş ve ağzının iki tarafı sarkmıştı. Fakat halâ genç görünüyordu. Saçları siyah ir şapka ile gizlenmişti.

Ellerini, mihanikî bir hareketle boy nuna götürdü, alışkın bir tavırla inci gerdanlığını aradığı belliydi. Fakat boynu çıplaktı. Elleri bir dakika mütereddit kaldı; ağır ve meyus bir vaziyetle parmaklarını büktü. Onun en ufak bir hareketini bile gözden kaçırmıyan heyecanlı kalabalıktan mırıltı şeklinde bir ses yükseldi.

Reis :

— Heyeti hâkime yüzünüzü görmek istiyor, şapkanızı çıkarınız, dedi.

O, şapkasını çıkarmak için ellerini başına götürürken, tekrar bütün gözler bu küçük ve kusursuz ellere takıldı. Parmakları yüzüksüzdü.

Şahitlerin birinci sırasında bulunan oda hizmetçisi, şapkasını çıkarmak için ona yardım etmek istiyormuş gibi, gayri ihtiyarî bir hareketle kalkmak istedi. Fakat reisin huzurunda bulunduğunu hatırlayınca heyecanla kızararak yerine oturdu.

Parise mahsus soğuk ve soluk bir yaz günü idi; yüksek pencerelerden aşağı yağmur akıyordu. Tavanın ve kapıların tahta ve yaldızlı oymalarıyle hâkimlerin kırmızı cübbeleri boralı havalara mahsus kızıl ve mor renkler altında parlıyordu.

Maznun evvelâ karşısında oturan hakimlere ve sonra salonu hıncahınç dolduran dinleyicilere baktı.

Reis sordu :

— İsminiz ve soyadınız nedir? Nerede doğdunuz? Kaç yaşındasınız?

Maznunun ağzından dökülen mırıltıları kimse duymadı. Salonda kadınlar, kulaktan kulağa fısıldaştılar :

— Bir cevap verdi fakat ne dedi? Nerede doğmuş? Kaç yaşında olduğunu işitmedim. Buradan birşey duyulmuyor.

Suçlunun tüy gibi hafif sarı saçları vard... ve arkasındaki siyah elbisesi pek zarifti. Bir genç kız yavaş sesle : "Ne güzel kadın!„ dedi ve tiyatroda güzel bir sahne seyrediyormuş gibi içini çekti.

Ayakta bulunan halk, suçlunun ifadesini iyi işitemiyordu. O gün öğleyin çıkan ve ilk sayfalarında cinayetten bahseden gazeteler elden ele geçiyor, herkes büyük bir merakla okuyordu.

Kadının ismi Gladis Eysenak idi. Yirmi yaşındaki Bernar ismindeki âşığını öldürmüş olmakla itham ediliyordu.

Reis suallerine yeniden başladı :

— Nerede doğdunuz?

— Santapalumada.

Reis heyeti hâkimeye döndü :

— Burası Brezilya ile Uruguay hududunda bir köydür. Genç kızlık isminiz nedir?

— Gladis Burnera.

— Mazinizden burada bahsedec[ek] değiliz... Bununla çocukluğunuzu [ve] ilk gençliğinizi kasdediyorum; çü[n]kü o zamanlarınız uzak memleketle[re] seyahatle geçmiş; ve bu memleketler[in] birçokları sosyal karışıklıklara ma[ruz] kaldıkları için, burada yapılması mu[h]tezi tahkikat icra edilememiştir. Bin[a]enaleyh bu ilk seneleriniz için de [y]alnız dece, sizin ifadelerinizi nazarı itibar[a] almaktan başka çaremiz yoktur.

Tahkikat hâkimine Montevideo'[da] bir gemi tüccarının kızı olduğunuzu; [v]e anneniz Sofinin, izdivacından iki [ay] sonra babanızın terketmesi hasebi[yle] ondan uzakta dünyaya geldiğinizi [v]e onu hiç tanımadığınızı söylediniz. B[u] ifadeniz doğru mudur?

— Evet, doğrudur.

— Çocukluğunuz müteaddit sey[a]hatlarla geçmiştir. Memleketinizde ca[ri] olan âdete ittibaan âdeta çocuk de[ni]lecek bir yaşta iken evlendiniz; koc[a]nız maliyeci Rişar Eysenak idi; o[nu] 1912 senesinde kaybettiniz. Hiçb[ir] yerde bir rabıtası ve bir ocağı bulu[n]mıyan kozmopolit sınıfına mensup[su]nuz. Kocanızın ölümünden sonra c[e]nubî ve şimalî Amerika, Polony[a], İtalya, İspanya ve daha birçok başk[a] memleketlerde yaşadığınızı söyledi[niz]. Bunların arasına 1930 senesinde satın [almış] olduğunuz hususî yatınızla yaptığın[ız] müteaddit seyahatları katmıyorum. Fevkalâde zenginsiniz. Servetiniz b[ir] taraftan annenizden, bir taraftan k[o]canızdan kalmıştır. Muharebeden evv[el] birçok defa Fransada ikamet etti[niz] ve 1928 senesindenberi burada yerle[ş...]

tiniz. 1914 ve 1915 senelerinde Antibes civarında yaşadınız. Bu tarihler ve bu isim size fena hatıralar uyandırmaktadır; çünkü biricik kızınız 1915 senesinde orada ölmüştür. Bu felâketten sonra sizin hayatınız daha acaip ve serseri bir hal alıyor. Muharebeden sonra gelen ve âşikane sergüzeştlere çok müsait olan bir hava içinde, pek az süren müteaddit maceralarınız vardır. Nihayet 1930 senesinde, bir ahbabınızın evinde çok eski ve şayanı hürmet bir İtalyan ailesine mensup olan kont Alado Monti ile tanıştınız. Size kendisile evlenmenizi teklif etti ve izdivaç kararlaştırıldı. Doğru mu?

Gladis alçak sesle :

— Evet... Dedi.

— Nişanınız resmî bir şekil almak üzere iken onu birdenbire bozdunuz. Sebebini söyler misiniz? Cevap vermek istemiyor musunuz? Şüphesiz serbest ve serseri hayatınızdan ve bu serbestliğin getirdiği faydalardan vazgeçmek istemiyordunuz. Fakat nişanlınızın metresi oldunuz. Doğru mu?

— Evet, doğru.

— 1930 senesinden 1934 ilkteşrinine kadar sizin kimse ile münasebetiniz olduğu tesbit edilmemiştir. Kont Montiye dört sene müddetle sadık kaldınız. Tesadüf karşınıza, sonradan hayatına gadrettiğiniz adamı çıkardı. Bu, yirmi yaşında bir çocuktu. Bernar Marten çok mütevazi seviyede bir adamdı. Onun eski bir metrdotelin manevî evlâdı olması izzeti nefsinize dokunduğu için, kendisile olan münasebetinizi uzun zaman inkâr etmekte ısrar ettiniz. Demek, Pariste Edebiyat Fakültesi talebesinden yirmi yaşında Bernar Marten sizin gibi zengin, şımarık ve çok güzel bir salon kadınını cezbetmeğe muvaffak olmuştu. Cevap veriniz... Ona, cidden şayanı hayret ve rezalet kelimesile tavsif edilebilecek bir çabuklukla kendinizi verdiniz. Onu ifsat ettiniz, ona para verdiniz ve nihayet öldürdünüz. İşte bu gün bu cinayetinizin hesabını vereceksiniz.

Maznun, titreyen ellerini yavaşça biribirinin içine geçirerek sıktı. Tırnakları solgun derisine battı. Renksiz dudakları ancak açılabildi. Fakat ne bir kelime ne de ses çıkarabildi.

Reis tekrar sordu :

— Heyeti hâkimeye onunla nasıl tanıştığınızı anlatınız... Cevap vermek istemiyor musunuz?

Suçlu yavaş ve titrek sesle cevap verdi.

— Geçen sonbaharda idi. Bir akşam beni takip etti. Tarihini ha.. hatırlamıyorum. Hayır.. hatırlamıyorum.

— Tahkikat esnasında 12 ilkteşrin tarihini söylemiştiniz.

— Belki.. hatırlamıyorum.

— Size bazı tekliflerde mi bulundu? Haydi cevap veriniz. Bunu itiraf etmenin sizin için acı olduğunu kabul ediyorum... Onu aynı akşam mı takip ettiniz?

Kadın hafif bir çığlık kopardı :

— Hayır, hayır.. yanlıştır. Beni dinleyiniz.

Kimsenin işidemiyeceği ve boğuk birkaç kelime söyledikten sonra susmuştu.

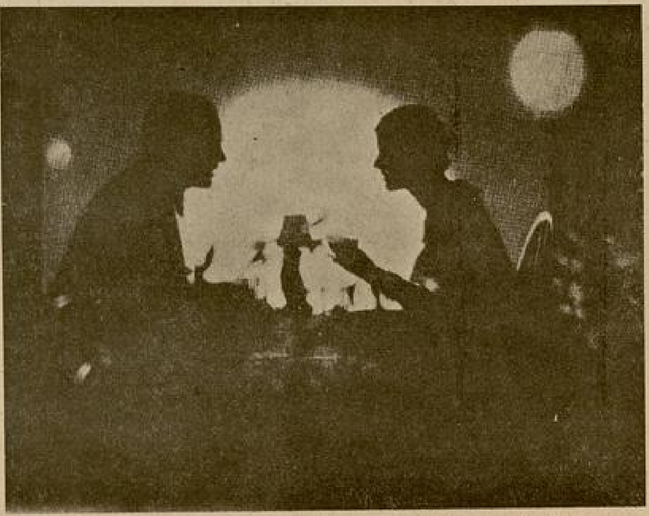

Size kendisiyle evlenmenizi teklif etti ve izdivaç kararlaştırıldı.

Reis emir verdi :

— Söyleyiniz.

Maznun, bir defa daha heyeti hâkimeye ve kendisini dikkatle dinleyen halka baktıktan sonra, ümitsiz ve yorgun bir hareket yaptı.. derinden bir inilti ile mırıldandı :

— Söleyecek birşeyim yok.

— O halde.. suallerime cevap veriniz. O akşam onun sözlerini reddettim diyorsunuz. Ertesi gün, 13 ilkteşrinde, onun evine gittiğiniz tahkikat neticesinde anlaşılmıştır. Doğru mu?

— Evet.

Cevap verirken yanaklarını kızıllaştıran kanı, birdenbire çekilmiş gibi titreyerek bembeyaz olmuştu.

— O halde, size sokakta söz atan delikanlıları dinlemek âdetinizdi. Yoksa bu delikanlıyı bilhassa cazip mi bulmuştunuz? Cevap vermek istemiyor musunuz? Hususî hayatınızın esrar perdesini yırttınız artık. Bu mahkeme huzurunda herşeyi açıkça itiraf etmelisiniz..

Maznun yorgun bir sesle :

— Peki.. dedi.

— Demek onun evine gittiniz... Sonra? Onu başka defa tekrar gördünüz mü?

— Evet.

— Kaç defa?

— Hatırlamıyorum.

— Hoşunuza gidiyor muydu? Onu seviyor muydunuz?

— Hayır.

— O halde kendinizi niçin ona veriyordunuz? Ahlâksızlıktan mı? Korkudan mı? Şantaj tehditlerinden mi korkuyordunuz? Öldüğü zaman evinde sizin bir mektubunuza rastlanmamıştır. Ona sıksık yazar mıydınız?

— Hayır.

— Onun, sırrınızı ifşa etmesinden mi çekiniyordunuz ? Kont Montinin, bu hissî düşkünlüğünüzü ve bu bayağı macerayı haber almasından mı korkuyordunuz? Hakikat bu mudur? Bernar Marten sizi seviyor muydu, yoksa sizi bir menfaat yüzünden mi takip ediyordu? Bilmiyor musunuz? O halde şimdi para meselesine gelelim. Hayatına gadrettiğiniz adamın hatırasını kirletmemek için bundan bahsetmemiştiniz. Fakat tahkikat tesadüfen bunu meydana çıkardı. Kendisile münasebette bulunduğunuz kısa zaman içinde ona ne kadar para verdiniz ? Bu münasebetiniz 13 ilkteşrin 1934 tarihinden aynı senenin 24 ilkkânununa kadar devam etmiştir. Zavallı çocuk o gece öldürülmüştür. Bu iki ay zarfında sizden ne kadar para almıştır ?

— Ben ona para vermedim.

— Verdiniz. Sizin imzalamış olduğunuz 15 sonteşrin 1934 tarihli beş bin franklık bir çek bulunmuştur. Bu çek tahsil edilmişse de nereye sarfedildiği malûm değildir. Kendisine başka para verdiniz mi?

— Hayır.

— Beş bin franklık bir başka çek daha bulunmuştur. Bu para galiba sizin tarifeniz olacak... Fakat bu çek tahsil edilmemiştir.

Maznun bir mırıltı halinde :

— Evet, diye cevap verdi.

— Şimdi bize cinayetten bahsediniz... Haydi.. söylemek, cinayeti işlemekten daha kolaydır. O gece, yani

geçen Noel gecesinde saat sekiz buçukta kont Monti ile birlikte evinizden çıktınız.. Lôkantada yemek yedikten sonra bugün nazır olan mösyö Persye ve karısı ile birlikte bir eğlence yerine giderek sabah üçe kadar dansettiniz. Doğru mu?

— Evet.

— Evinize kont Monti ile birlikte döndünüz. O sizi evinizin kapısına kadar getirip bıraktı. Tahkikat esnasında, otomobil evinizin önünde durduğu vakit bir kapı arkasına gizlenmiş olan Bernarı görmüş olduğunuzu söylemiştiniz öyle mi? O gece kendisine randevu vermiş miyiniz?

— Hayır, onu bir müddettenberi görmemiştim.

— Tam olarak onu kaç gün görmediğinizi söyleyiniz?

— On gün kadar.

— Niçin? Onunla münasebetinizi kesmeğe mi karar vermiştiniz? Cevap vermiyorsunuz. Kendisini sokakta gördüğünüz vakit size ne söyledi?

— İçeri girmek istedi.

— Sonra?

— Reddettim. Sarhoş olduğu belliydi, korktum. Kapıyı açtığım vakit onun beni takip ettiğini gördüm. Arkamdan odama girdi.

— Size ne dedi?

— Herşeyi kont Montiye bildireceğini söyliyerek beni tehdit etti; halbuki ben onu seviyordum.

— Ona olan aşkınızı çok tuhaf bir surette isbat ediverdiniz.

Maznun tekrarladı:

— Onu seviyordum.

— Sonra?

— Korktum.. Yalvardım.. Benimle alay etti. Tam o dakikada telefon çaldı. O saatta ancak Aldo bana telefon edebilirdi Bernar hemen ahizeyi kaptı ve cevap vermek istedi. O zaman ben.. başucumdaki çekmecede duran rovelveri aldım ve ateş ettim. Artık ne yaptığımı bilmiyordum.

— Sahi mi? Bu cümle bütün katillerin söylediği klâsik bir cümledir.

Gladis çok hafif bir sesle mırıldandı:

— Hakikat budur.

— Farzedelim... Aklınız başınıza gelince ne yaptınız?

— Karşımda cansız yatıyordu. Onu canlandırmak istedim; fakat her tedbirin faydasız olduğunu anladım.

— Sonra?

— Sonra oda hizmetçim polisleri çağırdı. İşte bu kadar.

— Sahi mi? Polisler gelip cinayet meydana çıktıktan sonra herşeyi doğruca itiraf ettiniz mi?.

— Hayır.

— Ne dediniz?

Gladis boğuk bir sesle cevap verdi:

— Henüz eve geldiğimi ve yandaki tuvalet odamda soyunurken bir gürültü işiterek koştuğumu ve odamda bir yabancı gördüğümü söyledim.

— O yabancının, tuvalet masası üstünde bırakmış olduğunuz elmaslarınızı aşırmakta olduğunu gördüğünüzü söylediniz.

— Evet, doğrudur.

Reis, heyeti hakimeye dönerek izah etti:

— Bu yalan doğru gibi kabul edilebilirdi. Çünkü maznunun serveti ve içtimaî mevkii onu böyle bir şüpheden uzak tutabilirdi. Fakat, maalesef tahkikat heyeti geldiği zaman maznunun üstünde halâ ermin mantosu, gece elbisesi ve bütün mücevherleri vardı. Ertesi gün çok mahirane bir surette yeniden isticvap edildi. Bu ifadenin, çok haincesine olmakla beraber, bu gibi vakalara nümune teşkil edecek bir ustalıkla yapıldığını itiraf etmekten kendimi alamıyorum. Bu kadının müvazenesini kaybederek heyecanlandığı, yalan söylediği ve inkâr yoluna saptığı görülüyor. Bernarın onun dostu olmadığına nasıl samimî bir sesle yemin ediyor! Bütün zevahire ve mantığa rağmen bunu temin ediyor. Ağlıyor, yalvarıyor ve nihayet itiraf ediyor. Tahkikat hakimi çok sıkı ve mahirane tahlillerden sonra onu sıkıştırıyor ve vakayı tesbit ediyor. Bu, maalesef çok alelâde bir vakadır. İhtiyarlamağa yüz tutan bu kadın, gencin eazibesine, maceranın lezzetine ve hattâ belki çocuğun mütevazi haline kapılıyor. Kendi ayarında ve kendi muhitindeki kimselerle sevişmekten bıkmış olduğu için ona kendisini veriyor. Fakat sonradan, zengin bir kadın gururile ve dostuna para vermiş olduğu için onun bu sadakasını kâfi göreceğini farzederek kendisini çekmek istiyor; bu suretle hareket ederek onun hayatından sıyrılabileceğini zannediyor. Fakat o güne kadar ancak bar kızları ve âdi fahişelerle düşüp kalkmış olan delikanlı, onun güzelliğini ve füsununu unutamadığı için onu takip ediyor... Tehdit ediyor. Kadın da korkarak onu öldürüyor... Tahkikat hakiminin elde ettiği bu malûmat cidden şayanı dikkattir. Hakimin her sualine karşı kadın evvelâ çırpınmış, sonra itiraf ederek evet.. evet demiş, bu kelimeyi bir düzüye tekrar etmiştir. Fakat bu husuata tafsilât vermekten çekinmiştir. İşte şimdi de utancından yerlere geçiyor. Fakat teşhir edilen cinayetinin hikâyesi o kadar hakikî, aşikâr ve mantıkidir ki, artık kendisini müdafaa edemiyerek sadece "evet„ diyor. Hattâ cinayeti taammüden mi yaptığına dair olan suale bile evvelâ "evet„ dedi. Fakat sonradan bu cevabının vahametini a... layarak aklını başına topladı ve ink... etti. Şimdi cinayeti, kendisini kaybe... tiği bir sırada yapmış olduğunu idd... ediyor.

Kadına dönerek ilâve etti:

— Bütün hayatınız bir tek sil... kullanmadan geçmişken ve evinizde b... silâh bulunmazken; Bernarla tanışt... tan üç hafta sonra bir mağazadan ... rovelveri satın aldığınız ve o günde... sonra onu her zaman yanınızda taş... dığınız doğru mudur?

— Yatağımın yanında bir çekm... cede dururdu.

— Bu silâhı niçin satın almıştını...

— Bilmem...

— Acaip bir cevap... Haydi hak... katı söyleyin, Bernarı öldürmeği t... sarlamış mıydınız?

— Hayır, yemin ederim ki hayır.

Maznunun sesi çıkmıyordu.

— O halde bu silâhı kime kar... kullanacaktınız? Kendinizi mi öldü... mek istiyordunuz, yoksa kıskandığın... âşığınız kont Montiyi.. veyahut b... rakibinizi mi?

Maznun ellerile yüzünü örterek k... sik kesik cevap verdi.

— Hayır.. hayır.. artık beni isti... vap etmeyiniz.. Hiç birşey söylemiy... ceğim.. Herşeyi, bütün istediğiniz şe... leri itiraf ettim.

— Pekâlâ... Şimdi şahitlerin ifad... lerini dinleyeceğiz. Mübaşır, birin... şahidi getiriniz.

İçeriye bir kadın girdi. Yeşil zey... tin rengindeki yüzü gözyaşlarıyle ısla... mıştı. Gözkapakları, telâşla bir ma... nunların sırasına.. bir de hakimleri... kırmızı cübbelerine doğru, açılıp k... panıyordu.

Dışarıda yağmurun muttarrıt çıt... dısı devam ediyordu.

Bir gazeteci, iç sıkıntısıyle, önü... deki boş kâğıtların üstüne şu şairan... cümleyi yazdı:

"Rüzgâr, Sen nehrini çevreleye... altın renkli çınarları uzun iniltiler... sarsıyordu.„

— İsminiz? Soyadınız?

— Larivier.

— Yaşınız?

— Otuz iki.

— Sanatınız?

— Madam Gladis Eysenakın od... hizmetçisiyim.

— Sizi, haiz olduğum salâhiye... kâmileye istinaden isticvap ediyoru... Maznunun hizmetine ne zaman girdini...

— 19 ikincikânunda 7 sene olacı...

— Cinayet hakkında bildiklerini... söyleyiniz. Cinayet gecesi Bayanın... kont Monti ile buluşup geceyi onun... mı geçirecekti?

— Evet Bay Reis!

— Hayır.. hayır.. artık beni isticvab etmeyiniz!.. Hiç birşey söylemiyeceğim !...

— Eve saat kaçta döneceğini size söylemiş miydi ?

— Geç geleceğini söylemiş ve onu beklemememi tenbih etmişti.

— Böyle olduğu vaki miydi, yoksa her zaman kendisini bekler miydiniz ?

— Bir ay evvel hastalanmış olduğumdan kuvvetten düşmüştüm. Madam başka Bayanlar gibi değildi, maiyetindeki adamları vikaye ederdi. Bana çok büyük bir şefkatle şöyle demişti : "Çok yorulmayınız kızım... Gece beni beklemekten sizi mennederim. Ben kendi kendime soyunurum.„

— O akşam her zamanki gibi miydi? Halinde bir asabiyet, bir heyecan filân gördünüz mü?

— Sadece müteessirdi... Zaten o, ekseriya meyustu. Birçok defalar onun ağladığını gördüm.

— Bu gözyaşlarının sebebini biliyor musunuz?

— Kont Montiyi kıskanıyordu.

— Anlattıklarınınızı tekrar ediniz.

— Madam gittikten sonra ben yatmağa gittim. Benim odam madamınkile aynı kattadır. Aramızda bir koridor vardır. Telefonun çıngırağı beni uyandırdı. O dakikada perdelerin arasından sabahın ilk ışıklerının belirmekte olduğunu hatırlıyorum. Sabahın saat dördü veya beşi olmalıydı. Bazı defa madam eve geldikten sonra mösyö kendisine telefon ederdi. Zannediyorum ki madam, kendisinden ayrıldıktan sonra onun doğruca evine gittiğine kani olmak istiyordu. Hattâ, sözde onun bir defa daha sesini işitmek istiyormuş gibi, telefonu kapar kapamaz tekrar açardı. İşte o gece de telefonun çaldığını duydum; fakat kimse cevap vermeyince merak ettim. Bir felâket haberi almaktan korkuyordum. Hemen kalktım, koridora çıkarak dinledim. Bayanımın ve bir erkeğin sesini duydum. Aynı dakikada silâh patladı.

— Sonra? Devam ediniz.

— Korkudan deli gibi olmuştum. Yatak odasına doğru koştum. Fakat bilmiyorum. Niçin, içeri girmeğe cesaret edemeden kapıda durup dinledim. İçeriden bir ses.. bir nefes duyulmıyordu. Kapıyı açıp içeri girdim. Bu manzarayı ömrüm oldukça unutmıyacağım Madam, kürk mantosu, gece esvabı ve elmaslarıyle örtülü yatağının üstünde oturuyordu. Madam ağlamıyordu. Yüzü korkunç surette solgundu. Kendisini çağırdım. Hiç birşey işitmiyor gibiydi. Nihayet yüzüme baktı ve "Onu öldürdüm„ dedi, O dakikada aklıma ilk gelen şey onun dostunu öldürmüş olmasıydı.

Kont Monti ile kavga ederek kendisini kaybettiğini, ve hiddetle silâh çektiğini sanıyordum. Etrafıma baktım. O kadar müteessirdim ki, yarı karanlık odanın döşemesi üstünde, birçok esvabları yere atmışlar gibi siyah bir yığın duruyordu. Lâmbayı yaktım ve evvela yere düşen telefonla, yanındaki rovelveri.. sonra da uzanmış yatana damı gördüm. Allahım! diyerek ona doğru eğildim. Gözlerime inanamıyordum. Yerde yatan Kont Monti değil, ömrümde yüzünü görmediğim bir gençti.

—Maktulü Bayanınızın odasında ve yahut dışarıda bir yerde görmüş miydiniz ?

— Hayır, hiç bir vakıt.

— Maznun, onun ismini yanınızda söylemiş miydi ?

— Hayır Bay Reis, onun ismini hiç işitmedim.

— Zavallı gencin cesedini gördüğünüz vakıt ne yaptınız ?

— Evvelâ onun nefes aldığını zannederek madama söyledim. Yerinden kalktı, benimle beraber diz çökerek onun başını kaldırdı. Bu başı bir iki saniye elleri üstünde tuttu. Kıpırdamadan ve birşey söylemeden onun yüzüne bakıyordu. Hakikaten yapılacak bir şey de yoktu. Dudaklarının kenarından biraz kan sızıyordu. Çok genç, gıdasız, zaif bir insandı. Yanakları yanık, elbisesi, uzun zaman dışarıda yağmurda kalmış gibi ıslaktı. Madama:

"— Yapılacak birşey yok, ölmüş„ dedim. Cevap vermedi. Ona bakmakla doymıyor gibi bir hâli vardı.

— Devamı var —

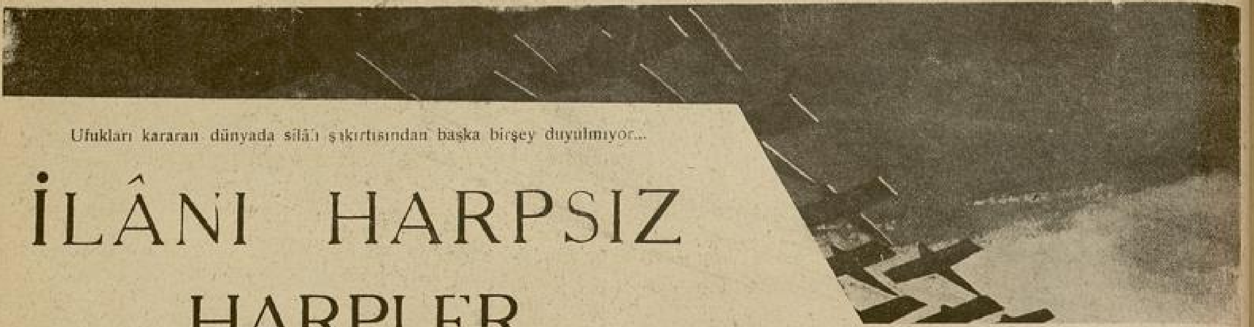

Ufukları kararan dünyada silâh şakırtısından başka birşey duyulmuyor...

İLÂNI HARPSIZ HARPLER

Yazan: KADRİ OĞUZ

Harp yok diyoruz. Halbuki dünya yeryer kan ve barut kokuları içinde bunalıp duruyor. Uzak şarkta Çin-Japon boğazlaşması hatır ve hayale gelmiyen sahneler yaratıyor. Tayyare, süngü, top, zırhlı gaz.. ve binbir çeşit harp silâhından meydana gelen bu ateş sahnesinde açlık, sefalet ve ölüm çılgıncaraksediyor.

Yabancı ihtiraslara kurban giden İspanya da öyle.. iki seneye yakın bir zamandanberi kardeş boğazlaşması hâlâ ve hâlâ sona ermedi. Medeniyetin o ülkede uzun asırlardanberi meydana getirdiği binbir eser yıkılıp yerle yüz edildi. Bugün İspanyanın bir harabeden farkı yok. Baba oğlu, oğul babayı boğazladı. Hergün yüzlerce ve binlerce insanın hayatına malolan bu kanlı boğuşmalar hâlâ sürüp gidiyor...

Şimdi bu görülmedik trajedinin son perdesindeyiz. Fakat asıl fecaat perde kapandıktan sonra kendini gösterecek. Kaybedilen maddî,manevî kıymetler asıl o zaman meydana çıkacak, ve şimdi boğazlaşmadan, açlık ve sefaletten, ölüm ve ihtirastan düşünmeğe vakit bulamıyan İspanyol milletinin, yokolan varlıkları başında tıpkı yavrusunu kendi ellerile boğmuş bir ana gibi saçını başını yolarak feryat ettiği görülecektir..

Keşke bütün bu şuursuzca boğazlaşmaların, didişmelerin ortada belli-başlı bir sebebi olsa. Hayır, o da yok. Ve yirminci medeniyet asrında insanların hâlâ bir koyun sürüsünden farkı olduğu anlaşılıyor. Nereye çekilirse oraya sürükleniyor...

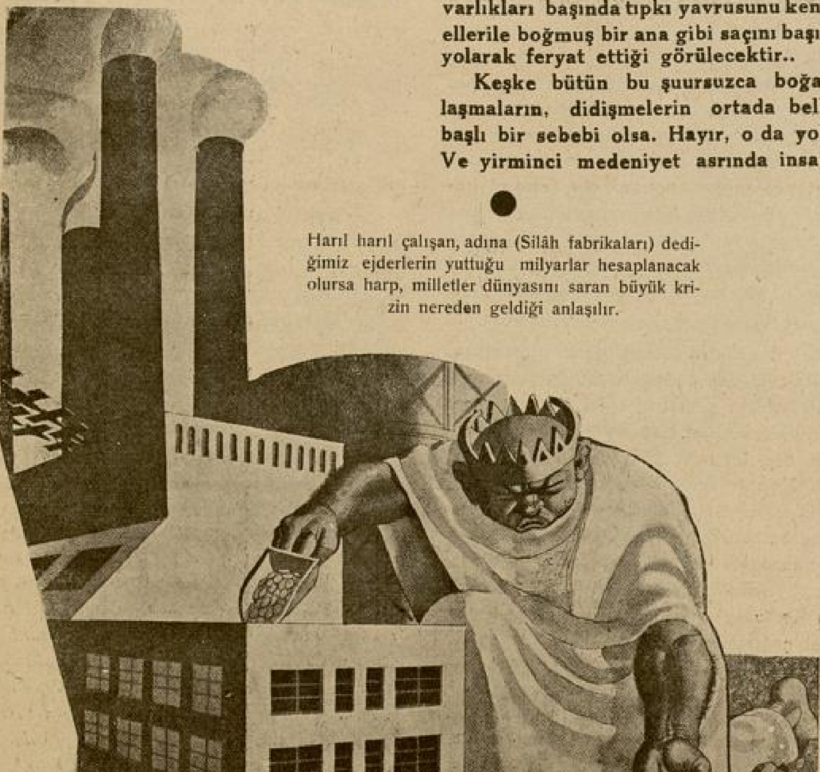

Harıl harıl çalışan, adına (Silâh fabrikaları) dediğimiz ejderlerin yuttuğu milyarlar hesaplanacak olursa harp, milletler dünyasını saran büyük krizin nereden geldiği anlaşılır.

Biri sarsılmak üzere bulunan mevkiini tahkim için öldürüyor ve öldürtüyor, diğeri mevki ve şöhret yapmak için kardeşi kardeşe boğazlatıyor; bir diğeri şahlanan ihtiraslarını susturmak için bütün dünyayı ayağa kaldırıyor ve bunu; görüş, duyuş ve düşünüş farkları olan dördüncüler, beşinciler, altıncılar.. takibediyor. O derecede ki bunların arasında bütün dünyayı ateşe vermekten çekinmiyenler dahi var.

Sebep mi istersiniz? Çoook!. Büyük harp sonunda yapılan haksızlıklar, rejim ayrılıkları, nufus fazlalığı ve arazi varlığı, sömürge ihtirası, iktisadî sıkıntı, işsizlik ve saire... Halbuki bunların hiç biri değil. İnsanlığı çileden çıkaran hep o iç varlığındaki kanmak ve doymak bilmeyen canavardır. Yani insanlık, rahat ve refah yüzü görmemek için kendine kanlı meşgaleler yaratmaktan yakasını kurtaramıyor..

Halbuki dünyada yapılacak iş mi yok? Bugün nerenin düzeni yerindedir. Ve bu düzen yalnız harple, yalnız kan ve barutla mı temin edilir? Harp sonu dünyasında başgösteren ve her gün biraz daha artan açlık, sefalet, işsizlik ve fuhuş böyle mi önlenir? Harıl harıl işleyen, adına (silâh fabrikaları) dediğimiz ejderlerin yuttuğu milyarları hesaplayacak olursak açlığın, sefaletin ve fuhşun nereden geldiğini anlamakta güçlük çekmeyiz...

Hulâsa; insanlık ve medeniyet kendi elile kendi kendini boğuyor ve yıkıyor. Makine kuvveti nasıl kol kuvvetini hiçe indirip yeryüzünde milyonlarca insanı işsiz bıraktı ise.. harp korkusu bahanesile silâh fabrikalarını gece gündüz çalıştıran şuursuz ve yersiz insan ihtirasları da açlığı, sefaleti, ve fuhşu doğurdu ve arttırdı.

Bütün bu keşmekeşler arasında hâlâ samimiyetle sarılan bir tek siyasî ve insanî prensibin, yıllardır değerinden hiç birşey kaybetmeden yaşadığını görüyoruz. Bu, "yurtta sulh; cihanda sulh" fikir ve politikasını şiar edinen Türk

Söyleyen Kalbimdir: XV

TEVFİK TANYOLAÇ

İçkiler ayıltıyor. İçenler ayılıyor diye vefasızlık gibi renk renk içkilerin alevlerini taşıyan kadehlerle başım hoş değildir.

Kalbin sıcaklığı ile zekânın inceliğine bürünen demirle tahtanın muzaffer yükselişini seyrettim de, takma kanatlı hiçbir kuşun göklere havalandığını görmedim.. küçük sel suları gibi, gelip geçen zevkler çoktur. Fakat hangisi toprağın dudaklarında kaybolmamış ta denize erebilmiştir.

Hangi alkol zerresi semalar yolcusu bir damla su kadar şerefli ve bulutlardan süzülen bir yağmur kadar bahtiyardır.

İstiklâl düşmanı müstemlikeciden ve onun ölümle biten hayat vadinden ne kadar iğrenirsem; benliği gerileten içkiden o kadar tiksinirim.

Halbuki ben, dudaklarından bir yudum içmeden sarhoşum. Demiri kanatlandıran bu içkiyi nereden verdin?.

O kadar acı söyliyor, o kadar kırıyorsun da ayılmıyorum bile. Grurumu bir teşrih masasına yatırdın. Bana kendi elimle onu didik didik ettirdin. Fakat doğan şu bambaşka gurur nedir? Bağrım tutuştukça, ıstırap sundun. Ve ben onu yudum yudum, kana kana içtim de neye bir pelin yaprağı kadar acı değilim?

Beni çamurdan kurtaran büyük aşkın kalbimi rikkatle doldurduğu halde hiyaneti affettirmiyor?

Niçin sana herkesin tapmasını isterken neye seni her gözden kıskanıyorum?. Diğer kâmlığın en güzel koncası senin de seveceğin bu hodbinlikmidir ki, huzurunda onu da kalbim gibi kurban ediyorum.

Sarhoşum.. kendi kendimin üzerine yıkılıyorum. Her yıkılış kafamdaki bir devi çökertti. Hangi ölüm ve hangi içki yanıma korkmadan sokulabilir?.

İçimdeki bu derin zelzeleler ne?. Benliğimde ne baş döndüren çöküntüler yaptın!. Nekadar acı çekiyorum da ayılmıyorum..

Karanlık gecelerimin, birer sıcak ve aydınlık şafak çiçeğinin kundağı olduğunu gösteren sen misin?..

Nazik rüzgârların ellerinde tatlı tatlı sallanan dallardaki yapraklar gibi ürperen bu küçük dereler nereden doğdu?. Bunlar ruhumun hangi ikliminde yıllarca bunaldılar?.. Köpüklü saçları, soğuktan üşümüş mavi topukları ile taştan taşa sekerek, gülüşerek nereye gidiyorlar?.

Güneşlerin altın kanatlarını çırptığı dağlara selâm veriyorlar.

Güneşlerin yollarını daha güzel aydınlatması için başlarını eğen dağlar, şarkı söyleyen suların seslerini kıymetli bir hatıra diye toplıyarak göğüslerinde saklıyorlar. Dağlar soruyor:

— Nereye?. Ey rüyamızı taşıyan büyük davalı küçük sular nereye?

Suların şarkısı cevap veriyor:

— Denize, denize.. hep beraber denize.

Bu yalçın sahilleri saran yumuşak tenli "Unutmabeni„ çiçekleri nereden açtı?. Oh, benim yaramaz çocuklarım, çevrelerinde uçuşan kuşları mavi yıldız çiçeklerile besleyen, türkü söyleyen derelerim bir insan gibi olgunlaşıyor.

Mağrur ve emin bir akışla yollarını açan dereler, nehir oluyor; nehirler, enginleşiyor. Başlarında güneşlerin kanadlarını çarptığı dağlar da, gökler de sevgi şarkılarını söyleyen suların yürüyüşüne katıldılar.

Herşey şeffaf mavi bir denizle örtüldü. Denizin göğsü gönül bahçelerinden muhabbet rüzgârlarının serptiği güneşten güllerle bezeniyor.

Sana, bütün hayatını denize borclu bir martiyi gösteriyorum:

— Bu marti benim, bu deniz sensin!.

Oh.. bu nasıl içkidir?. İçimdeki bu oluş ve yıkılışları hayran hayran seyrediyorum. Göğsüme dolan her nefes, ruhunun içkisini benliğime sunan bakışlarının görünmeyen kadehleridir.

Ay gibi kılıktan kılığa girdim de yine dünyandan ayrılamam. Gerçi, yazısız mermer bir lâhit kadar dilsizim.. hayatın bütün sıcaklığını kucaklamak isteyen, hasreti bağrına sindiren mermer lâhit gibi dilsizim. Senin sunduğunu nasıl anlatabilirim. Kâinatın aşkını yaşayan atom için, ancak kâinat söyler.

Güneşlerini kaybetmiş kürelerin, kendi midelerinden başka katığı olmıyanların ıstırabını yaşayarak kollarına atılıyorum. Ne bir söz, ne bir hece...

Ve binbir çeşit harp silâhından meydana gelen bu ateş sahnesinde...

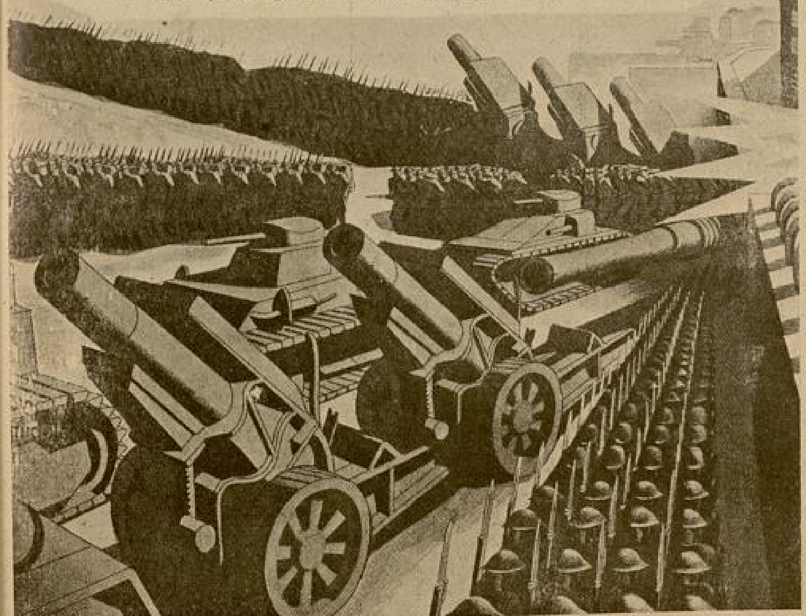

yenin, kuruluşunda âmil olduğu «Balkan antantı» dır.

Bu birliği meydana getiren Balkan devletlerinin başvekil ve hariciye nazırları; cihanın en buhranlı günlerinde Ankarada yaptıkları son toplantı ile ve bu toplantıdan aldıkları netice ile bütün insanlığın dört elle sarılmak istediği şüphesiz bulunan (Sulhu koruma davası) nın en güzel örneğini verdiler.

Dünya politikasını hergün altüst eden büyük devletler kendilerini biraz toplayıp bari bundan bir ders almak büyüklüğünü gösterseler...

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından neşrolunan haftalık

ÇOCUK

dergisi 23 Nisan Çoçuk bayramı için üç renkli nefis bir kapak içinde 32 sayfalık fevkalâde bir sayı çıkaracaktır. Çocuk bayramında Çocuklara bundan uygun bir armağan olamaz...

KOLSUZLA BİR HASBİHAL

Yazan : Neşet Nafiz Dumanlıoğlu

Şarkışlada bulunduğum zaman tanıştığım dostlarım :

— Mademki köylerde dolaşıyorsun Kolsuzun köyüne uğramadan geçme, dediler.

— Kolsuz kim? dedim.

— Gittiğin zaman görürsün. Tam senin istediğin bir mevzu.

Ertesi gün kasabanın nakil vasıtası olan yaylı ile Kolsuzun bulunduğu, Sultan köyünün yolunu tuttuk... Kaç saat çeker diye yolu sorduğumuz zaman, birkaç köylü birden :

— Aha şuracıkta, bir iki saat ya gelir.. ya gelmez, dedikleri halde kasabadan çıkalı üç saati geçmişti ki köye henüz daha varmamıştık. Ufak bir sırtın üstünde sıralanan elli altmış kadar evin çevrelediği.. tabiatın titiz bir güzelliği ile bezetdiği köye kavuşuyoruz. Arabacı atları durdurdu.

— Kolsuzu mu göreceğin, çağırayım mı ? dedi.

— Çağır...

Bu sırada köye bir arabanın girdiğini gören köy çocukları, heman etrafını sarmışlardı.. İrili, ufaklı çocuklar hayran hayran bakıyorlar, ve biribirlerine birşeyler söyleyerek gülüşüyorlardı.

Arabacı uzaktan köyün içinden, geliyordu; yanında pelerine sarılmış beyaz sakallı birisi de vardı.. "Galiba bu, Kolsuz" dedim. Arabacı yanıma gelir gelmez :

— İşte aradığın Kolsuz Yusuf budur. Yusuf beni başıyle selâmlayarak :

— Hoş geldin, beni iletmişsim geldim! dedi.

— Seninle konuşmak, görüşmek için geldim.

— Öyle ise eve varak, burada olmaz Bayım !...

— Şöyle bir ağaç gölgesi bulursak daha iyi olur, diyerek kalın bir ağacın altına oturduk.

— Ayıptır ama sorması, vazifen nedir Bayım.

— Benim mi dedim.

— Evet, evet... diyebildi.

— Gazetelere yazı yazıyorum..

— Bizim köyü de ceirdeye mi yazacaksın ?

— Sizin köyü ve seni gazeteye yazacağım! dedim.

— Ya tasvirimi de alacak mısın?

— Hepsini..

Evvelâ "Recep, Recep!..." diye seslendi.

— Ne yapacaksın? dedim.

— Gelsin beni soysun da öyle tasvirim çıksın bari.

— Biraz konuşalım, dinlenelim de sonra alırız resmini.

— Pekâlâ, nasıl bilirsen..

— Yorulmuşsundur. Bir katıh ezdireyim mi?.

Ayranlarımızı içerken ona soruyordum:

— Kaç yaşındasın?.

— Tam elli dört yaşındayım, soyadım da Kolsuz.

— Evli misin? dediğim zaman yüzünde acı bir kederin dalgalandığını görür gibi oluyordum.. Yutkundu.. Söyliyemedi.

Ayağıyle yazı yazan adam Kolsuz Yusuf

— Nen var söylemiyorsun, dedim.

— İki evliydim, çok sevdiğim karımın birisi de öldü de...

— Bunda düşünecek ne var. Evlenebilirsen bir daha evlen.

— Çok iyi olur ama.. Kanun da müsaade etmiyor, zaten param da yok; dedi.

— Çocukların var mı?

— İki tanesi de kız. Ben oğlan evlâdı istiyorum ki bana yardım etsin, olmuyor. Ne yapalım bu da feleğin işi...

— Nasıl yaşıyorsun ? dedim.

— Üç kardeşim ve bir babam vardı. Onların başına taş sökerken bir kaya yuvarlandı, öldüler... İşte böylece kaldım. Amcamın oğlu var. O, tarlama filân bakıyor, böylezor bir hayat sürüyoruz. Ne yapalım dünyadır. İşte gördüğün gibi anadan doğma Kolsuz olarak doğdum.

— Ayağınla ne gibi iş yaparsın?

— Yazı yazarım, soba yakarım, kitap sayfalarını çeviririm, mükemmel hesap yaparım. İstersen bir kâğıt müsaade et te yazı ve hesap yapayım.

Çantadan kâğıt çıkardım, önüne koydum..

— Bir de kalem kerem edersen..

Kalemi de verdim.

Dört beş tabakadan bir tanesini iki ayağının arasına aldı, güzelce katladı. Kalemi de sağ parmaklarının arasına sıkıştırdıktan sonra yazmağa başladı. O kadar güzel ve okunaklı bir surette yazıyordu ki..

— Biraz da hesap yapalım.

— Peki, söyle; dedi.

— 250 koyun yedişer liradan ne yapar? dedim. Kendi kendine söylenerek hesap yapmağa başladı. Yedi kere sıfırımız sıfır, yedi kere beş otuz beş, beşe, beş, üç eldemiz vardı. Bin yedi yüz elli.

— Çok mükemmel, dedim. Sigaramı tazelemek için ağızlığa bir başkasını yerleştiriyordum ki kibriti aldım. Yakacağım zaman bizim Yusuf Kolsuz :

— Allah aşkına kerem et ben yakayım, dedi.

— Bırak ben yakarım...

— Yok, ben yakarım diyerek ortada duran kibrit kutusunu aldı. Ayakları ile içerisinden bir kibrit çıkardı, yaktı. "Buyurun !" dedi.

— Çok teşekkür...

— Başından hiç sevgi macerası geçti mi ?

— Benim mi? diye güldü.. Yok, ne gezer.. Yok yok. Yalnız beş on kuruşum olsa da evlensem ve bir erkek evlâdı kazansam başka hiçbir şey istemem Bay!

— Kolunun olmadığına müteessir misin?.

— Çok öfkeliyim. Çünkü insan kendi eli ile yemek.. yeyemezse, birçok haceti ni göremezse bu yaşamadan ne çıkar? Bana yemek yedirmek için yanıma oturrlar. Evvelâ kendileri yiyorlar. Ben öylece yüzlerine bakıyorum. Kendi karınlarını doyurduktan sonra.. bana da veriyorlar. Cebimde ekmeğim var, yiyemiyorum. Kollarımın olmadığını daha çok bundan alınıyorum, öfkeleniyorum.. Kader, ne yapalım.

— Atatürkü seviyor musun? dedim.

— Ben mi, dedi. Bu sırada gözleri yaşarmıştı. Ah! diye derin bir göğüs geçirdi. Ne oldurdu.,. Yirmi yaş küçük olaydım. Padişahlar devrinde geçen hayatımdan ne anladım ki.. hiç.. Padişahlar,

Trakya Umumî Müfettişi General Kâzım Dirik'in Hayırlı ve Verimli Çalışmalarından :

TRAKYA ARICILIK KONGRESİ İNTİBALARI

Kongreye iştirak eden delegeler General K. Dirikle Tekirdağ Belediyesi önünde

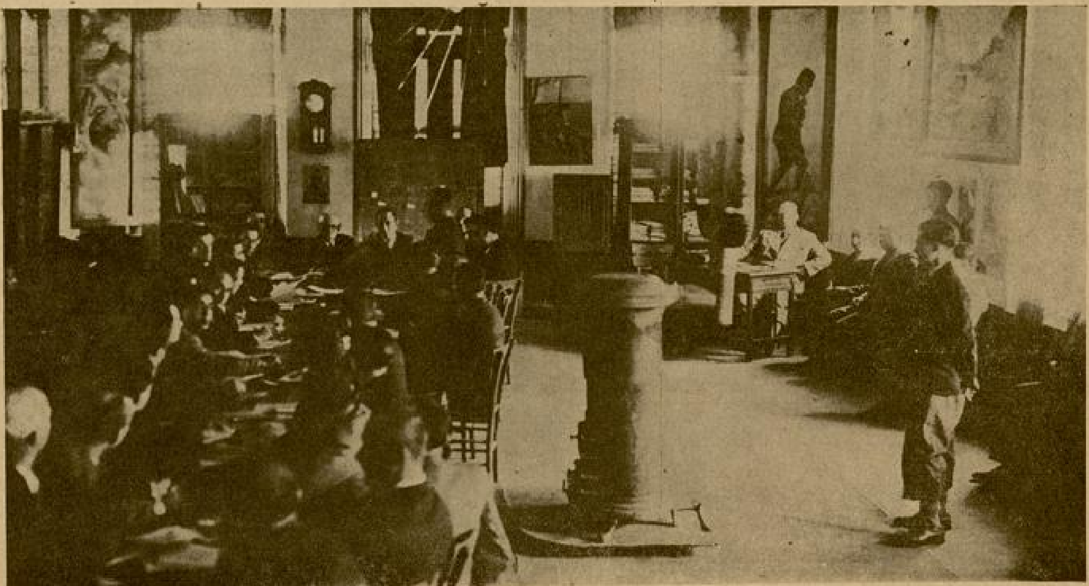

Trakya Arıcılık Kongresi konuşmalarına devam ederken. Sağda köşede General K. Dirik müzakereleri takip ederken görülmektedir

o nankör herifler millet çok, çok ihmalettiler.. Saray denilen yerlerinde, zevkü safa âlemleri içinde bize bakmıyorlardı.

— Ya bugün ?

— Bugün mü?. Başımızda Atatürk ve büyüklerimiz olduktan sonra bize ne olur. Herşeyimiz rahat, şükürler olsun bugüne, hükûmet bizi her yerde düşünüyor.. dertlerimizi dinliyor.. nasıl olur da.. onu sevmez bu kalpler? O heriflerin zamanında evlerimizde rahat oturamazdık. Eşkıya geldi, geliyor.. Bizi basacak dendiği zaman her yerimiz zindan olurdu. Ya şimdi öyle mi? Ne eşkıya var, ne de birşey.. herkes kendi rahatında, ben Atatürkü nasıl olur da sevmem.

Kolsuzla konuşmayı o kadar ilerletmiştik ki.. O, bana halâ ısrar ediyor :

— Bu gece bizde konukla daha iyi olur.

— Sağol baba, gezeceğim daha birçok köyler var, bize müsaade gidelim.

Kolsuz Yusuf yolun üstüne dikildi. Yaylı, köy yollarını dönerken o, halâ başı ile bizi selâmlıyor ve "Yine gelin, yine gelin!.." diye sesleniyordu.

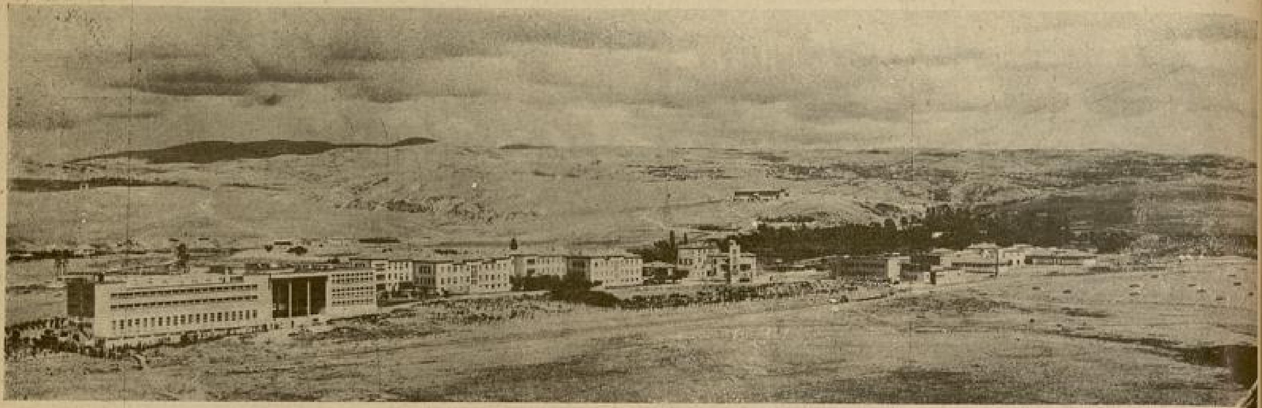

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü ile Lâboratuvarı ve Fidanlığının uzaktan görünüşü

ANKARA YÜKSEK ZİRAAT ENSTİTÜSÜNÜ ZİYARET

Yazan :
Niyazi Acun

İnkılâp Türkiyesinin modern ilim ve fen müesseselerinin en büyüklerinden biri de, Ankarada Yüksek Ziraat Enstitüsüdür.

Lâboratuvar ve sınıfların uzaktan görünüşü

Keçiörenle, Çubukbaraja giden asfaltın ortasında başlıbaşına bir mahalle olan Yüksek Ziraat Enstitüsü, üç fakülteden müteşekkildir.

«Atatürk» devriminin lâyemut birer âbidesi olan bu muhteşem binaların büyük merdivenlerinden çıkarken: «Cumhuriyet hükûmetinin milleti refaha kavuşturmak için kurduğu bu feyizli menbalar içinde okuyan gençlere ne mutlu!» diyordum: Türkün medeniyetini durduran saltanat idaresinin cehlini ve iktisadî geriliklerini yıkan inkılâp, muasır medenî milletlere yetişmek için bu müesseselerde okuyanlardan neler beklemiyor. Ve onları bilgi ile techiz edebilmek için de hiçbir fedakârlıktan kaçınmıyor.

Omuzlarında aynı zamanda milli varlığın inkişafını taşıyan bu gençlerin arasında dolaşmak ve onları çalışırken görmek ne büyük bir zevk...

***

Enstitünün ,Veteriner fakültesi talebelerinden Hasan Âli isminde tanıdığım bir genç beni görünce:

— Aman ne iyi ettiniz de fakültemizi gezmiye geldiniz, diye beni samimiyetle karşıladı.

Büyük merdivenlerin karşısına gelen binanın birinci katındaki toplantı salonuna girdik.

Enstitü binasının genel görünüşü

Öğle yemeklerini henüz yemiş olan yüzlerce genç başbaşa konuşuyorlar.

«Atatürk» Türkiyesinin inkılâplarından biri de, feminizmin taassubu yıkarak normal bir surette inkişafıdır. Enstitüde leyli talebe hayatı içinde okuyan genç kızlarımız da var. Salonda kız erkek farkını hissettirmeyen ciddi konuşmalar, talebelik hayatının en canlı samimiyetini bana dahi aşılıyor.

Bu samimî hava içinde ben de, onlar gibi mazide kalan talebelik hayatımı hatırlayarak âdeta talebe oldum...

***

Salondan ayrılırken bende acı bir intiba bırakan bir hakikatın iç yüzünü yazmak ihtiyacını şiddetle hissediyorum!

Romanya sefirimiz Hamdullah Suphi Tanrıöver, Romanyada oturan ve orada lise tahsillerini ikmal etmiş kız erkek otuz kırk kadar Türk gençlerini ana vatana göndermiş ve burada yüksek tahsil görüyorlar.

Memleket hudutları dahilinde veya haricinde Türklük kanının hep bir olduğunu isbat eden bu millî hareket ne kadar hoş...

Dünyanın herhangi bir köşesinde ki Türkün Türkü tanıması, iyilik etmesi, Türklükle çarpan kalplerin bir olduğuna emin olmak imanı; ruhumda, büyük heyecanlarla bir kere daha alevlendi. Fakat.. maalesef! Kalemim bu satırları yazarken şimdi ne kadar muztarip!..

Romanyadan ana vatana gelen kız ve erkek bu kardeşler, Enstitüde üç dört senedir okuyorlarmış. Güzel Türkçemizi öğrenmişler. Buna rağmen onlar, Türkçe öğrendikleri halde yine Romen lisanını konuşuyorlar!

Bu acı hakikatın millî hislerime açtığı yaradan şu an akan kanım, şüphesiz ki diğer arkadaşlardan da akmış ve halâ da akıyor.

***

Veteriner fakültesinin talebe cemiyetindeyiz. Cemiyet reisi Bay Âtıf, ikinci reis bir bayan ve sekreter. Üçü, fakültelerindeki fakir arkadaşlaa cemiyetlerinin ettiği yardımları hesap ediyorlar.

Bu arkadaşlarla beraber Enstitüyü gezmiye başladık.

Reis Bay Âtıf Enstitünün bütün binalarına seri bir göz gezdirdi ve gülerek bana :

— Çok vaktiniz var mıdır? diye sordu.

Zeki gencin bu sualinin manasını anlamıştım.

Enstitüyü gezmek için bir gün lâzımdı

— Hayır, az vaktim var.

Yazıcımız Enistütü genel kâtibi Fazlı Bengül ve talebeler arasında

Kız ve Erkek Veterinerler

Ayağı kırılmış atın muayenesi

Hasan Âli Türker :

— Şu halde yalnız Veteriner fakültesini gezelim, dedi.

***

Doçentlerden Bay Nevzadın lâboratuvarına girdik.

Daha çok genç olan, fakat kendini tamamen mesleğine hasretmiş Bay Nevzadın samimî izahatlarından çok mütehassis oldum.

Bay Nevzad :

— Ooh! Çok iyi ettiniz de geldiniz. Şansınız varmış, dedi ve bir takım mide şeklindeki etleri kesmiye başladı.

İzah etti :

— Bu gördükleriniz kuzu midesidir. Bilhassa hayvan midelerinde bir takım parazitler vardır.

Mideyi yarmıştı. Temizledi. Midenin iç cidarında hafif bir kabarıklık vardı. Bu kabarıklığı deşti ve içinden ip gibi ince beyaz birşey çıkardı.

— İşte bu parazittir. İnsanlar pişmemiş veya kıyılmamış etleri yerse bu parazitler insan midesinde de yaşar.

Bu parazitler canlıdır ve dişi erkektir. Dişi parazit gezinmez; erkek parazit tohum bırakmak için mütemadiyen gezer ve dişi arar.

Kıymetli doçent bu parazitlerin büyük zararlarını isbat etmek için elektrikli per-

(Arkası 24 inci sayfada)

Veteriner talebesi bir kediye ameliyat yaparken

Veteriner talebesi bir ata ameliyat yaparken

Istıranca Eteklerinde

Yazan: *Mükerrem Kâmil Su*

No: 16

Bu gözler ve bu eller ona.. geçmişte kalmış çok içli bir hatıranın, uyuşturulmağa çalışılmış muhal bir aşkın sesini duyurmağa çalışıyorlar.

Arkadaşlarından biri burasını tavsiye ettiği zaman yaşını başını almış bir kadınla karşılaşacağını pek tabiî bulan Fuad Deniz; bakışlarından, konuşuşundan, içli, dürüst ve pek hisli olduğu anlaşılan genç, güzel bir kadınla.. hele gözleri ve elleri sevdiği kadının gözlerine, ellerine eş olan biri ile karşılaşınca şaşırmaktan kendini alamadı.

Özden'e lâzım olan şeyler üzerinde derin bir vukufla konuşuyor; renkler, kumaşlar, çiçekler ve biçimler hakkında pek orijinal ve isabetli fikirler veriyordu.

Çilftlikten yeni dönmüşlerdi. Özden günlük gazetelerin arada bir kadınlara ayırdıkları sayfalarda, salon mecmualarının ve modellerin yapraklarında modayı takip ediyordu. Fakat tabiî ki, İstanbulun tanınmış, beğenilmiş bir terzisinden fikir almak çok kıymetli idi.

İki gün sonra buluşmak üzere sözleştiler.

Bayan Altanı apartmandan alarak çarşıya beraber çıkacaklardı.

Sokağa çıktıkları zaman Özden hemen söze başladı :

— Çok alımlı bir kadın baba. Lâkin ne kadar mahzun görünüyor değil mi?.

— Evet Özden.

— Saçlarını o kadar güzel toplamış ki, omuzlarımda kımıldayan buklelerimden soğudum.

— Ne çocuksun Özden.

— Siyah elbisenin bir genç kadını bu kadar açtığını, bu kadar manalı yaptığını yeni görüyorum.

— Sen birçok toplantılarda bulunmadın ki yavrum.

— Sahi baba, beni balolara çok az götürdün. Bundan sonra Yamanla girip çıkacağım salonlarda bir falso yapacağım diye ödüm kopuyor.

— Ben seni bir genç kızın yaşayacağı tabiî hayat içinde yetiştirdim. Kadınlığın ince hususiyetlerini, salon muaşeretini, icap eden seremoniyi de kocanla beraber yaşayacağınız yeni hayatta öğreneceksin çocuğum.

Genç kız kıpkırmızı oldu. Gülümsiyerek önüne bakmağa başladı.

Vitrinlerden birinde gözüne ilişen kristal bir tuvalet takımı, ona çabucak terzinin fevkalâdeliğini unutturdu. Mağazadan içeri daldılar.

Akşama doğru ellerinde, kollarında irili ufaklı paketlerle otele döndükleri zaman, ikisi de iki ayrı duygunun elinde, tamamen kendi dünyalarının derinliğine dalmışlardı.

Özden, Yamanı düşünüyordu. Bir ay sonra Anadoludan dönecek, Perapalasta düğünleri yapılacaktı. Nişanlısı aklına gelince her zamanki gibi kalbi çarpmağa başladı. Bu düşünce ile gözlerinin önüne ışıkları, renkleri, kokuları, duyguları bambaşka bir dünya serildi.

Onunla ne güzel sevişecekler, anlaşacaklardı.

Düğünden sonra iki ay Avrupayı dolaştıktan sonra Anadoluya dönecekler; ondan sonra mühendislik hayatının gezintileri, dolaşmaları, sonu gelmez işleri başlayacaktı.

Onunla hep beraber olacaktı.

Memleket memleket dolaşmak, ona dünya gezisine çıkmış bir seyyah zevki verecekti. Çocukluğunda bazı filimlerde seyrettiği canbaz kumpanyaları o kadar hoşuna giderdi ki.. arabalarının durduğu yer, yurtları olan bu gezgin insanlar; aşkları, ihtirasları, çalışmaları ve arabalarının içindeki hayatları ile ona nihayetsiz bir heyecan verirlerdi.

Paketleri yerleştirmek için odasına çekildiği zaman hep Yamanla başlayacak yeni hayatının ufuklarında dolaşıyor; göklerinde uçuyordu.

Kristal şişeler içinde renkleri pırıldayan kolonyalar, esanslar, pudralar, kremler, ponponlu terlikler, saç tokaları.. şu ve bu.. bir genç kız gönlünü okşayan; gözlerini sevinçle tutuşturan bir yığın ufak tefek süs eşyası.. Özden cihan hazineleri içinde gözleri kamaşmış bir kraliçe ihtirası ile bu cicili bicili şeylere bakıyor; hepsini ayrı ayrı elleri ile, gözleri ile okşuyordu.

Yan odada geniş koltuklardan birine gömülen Fuad Deniz, yumulu gözkapaklarının altından gözyaşı, ıstırap dolu kendi dünyasını düşünüyordu.

Onu ne kadar çok sevmişti.

Sefarethanenin verdiği bir yılbaşı balosunda tanışmışlardı. Yüksek bir işyar karısı idi. Uzun beyaz etekli elbisesi ile salona girdiği zaman güneş vurmuş gibi gözleri kamaşmış, başı dönmüştü.

Uzun boyu, biçimli vücudu, iyi bir şekilde toplanmış saçları ve nihayet ince, zarif elleri ile Fahire o kadar güzel, o kadar manalı bir kadındı ki, yanındaki yaşlı adam dünyanın en eşsiz zenginliğine sahip olmaktan gelen gurur içinde kimbilir ne kadar mesuttu!

Londra sefarethanesi başkâtipliğine atanan Fuad Deniz, işe başlamadan önce arkadaşlarının ısrarı ile Viyanaya uğramış, yılbaşı gecesini onlarla beraber geçirmek istemişti. Gece yarısından biraz önce onunla tanışmıştı. Ve tesadüfün umulmaz bir şakası

onları ışıklar sönerken, biribirlerinin kollarında bir akar su ahengi ile süzülen- bir valste birleştirmişti.

Genç kadının ince vücudu kollarında kıvrılıp döndükçe.. beyaz etekleri nefis bir yelpaze gibi açılıyor; sonra birdenbire uzun bacaklarının üstünde dolanarak ona kaidesinden koparak musiki dalgasına katılan muhteşem bir heykel güzelliği veriyordu.

Elbisesinin ipeğinden daha yumuşak eli, ateş kesilen avucu içinde zaman zaman bir kelebek kanadı gibi titriyor, ürperiyordu.

Çok az konuşuyorlardı.

Yeni tanışmanın verdiği bir resmiyet içinde, muaşeret hudutlarını aşmıyorlardı.

Fakat genç adam, fırtınaya tutulmuş bir dal parçası gibi titrediğini ve beyaz ipek yığınına değdikçe alev alev yandığını hissediyordu. Saçlarında beyaz çiçekler vardı. Kulaklarındaki tek taşlı pırlanta küpelere eş, bir de yüzük taşıyordu.

Işıklar sönünce genç adam yavaş yavaş kokusu ve ılıklığı sinirlerini yoran, kalbini karıştıran bu güzel kadının gözlerine baktı.

O gözler, penbe kulak memelerini öpen, güzel beyaz ellerinde şimşekler gibi çakan pırlantalardan daha kuvvetli bir pırıltı ile karanlığı delerek gönlünün göklerine iki iri yıldız gibi çakılıp kaldılar.

Balo sabaha kadar sürmüştü. Genç kadın son dansını bütün kadın gözlerini esmer başına çeken bir güzel erkeğe verdi. Yine dönmeğe başladılar.

— Çok güzel dansediyorsuz hanımefendi.

— Sizin gibi bir kavalye olunca aksi mümkün değildir ki..

— Çok naziksiniz.

— Ne zaman yola çıkıyorsunuz ?

— Yarın akşam!

— Cok erken değil mi?

— Lüzumundan fazla erken, hanımefendi.

Bakışları biribirinin gözbebeklerinde çaktı, söndü.

Fuat Deniz, bu kadar güzel ve çok genç bir kadının nasıl olup ta babası yerinde bir adamla evlendiğini acı acı düşündü. Büfeye gittikleri zaman üsüste üçer bardak şampanya içtiler. Fahire iyice sarhoş olmuştu. İçli annesinin en temiz duyguları ile sinirleri, düşünüş ve yaşayışı işlenen Fuat Deniz, genç kadının önünde saygı ile eğilerek kolunu verdi. Onun ince yüzü dalga dalga kızarmış, gözleri çakmak çakmak olmuştu.

Fuat, dünyanın belki en nefis kadınını kolunda taşırken, bu kalabalık salondan çıkmak.. uzun hayat yoluna bu değerli yükle atılarak yürümek, yorulmadan ilerilemek istiyordu.

Fakat onun parmağındaki yüzük.. ışıkler altında pırıltıları çakıp sönen bu hayat zinciri; öyle üstün bir kuvvetti ki onun için.. sesini çıkarmadan güzel kadını kocasına bıraktı.

Ayrılacakları zaman Fahirenin gözlerinde iki ışık damlası, ruhunun örtüsünü açarak derinliklere girmek, yerleşmek, orada yarattığı fırtınanın tesirini görmek istiyordu sanki...

Fuat, bir yılbaşı gecesi ömrünün en eşsiz rüyasını görmüştü. Sefarethaneden çıktıktan sonra Viyana caddelerinde otele kadar yürümüş; sabahın ıslak serinliğini yanan yüreğine doldurmak istemişti.

Ellerinde, elbisesinde onun içi bayıltan baş döndürücü kokusu kalmıştı. Genç adam, yolunu şaşırmış bir insan ıstırabı ile bu kokuyu içine sindirdikçe ağlamak istiyordu. Hiçbir zaman kendisinin olmıyacak bir kadının güzel gözleri ile büyülenmek.. Ortaçağların basmakalıp aşklarına benzeyen bir manasızlıkla bir gecede bir kadına deli gibi tutulmak.. yıllarca iyi bir tahsil yapmış, annesinin ölüm yatağında dürüst yaşayacağına and içmiş bir adam için ne kötü şeydi.

Soyunup yatağına uzandığı zaman serin keten örtüler altında vücuduna dikenler, çalılar batan bir insan rahatsızlığı ile döndü, durdu.

Fahire beyaz uzun eteklerini yerlerde sürüyerek yanına yaklaşıyor; kestane kabuğu renkli gözlerini gözlerine daldırarak ateşten dudakları ile gülüyordu. Onun, hangi çiçeklerin ruhunu ezerek elde edildiği belli olmıyan baş döndürücü kokusu, damarlarındaki ateşi tutuşturuyor; küçük eli yanan avuçları içinde çırpınıyordu.

***

Fuat, kompartmana yerleştiği zaman garın kalabalığı arasında hep uzun boylu bir kadın aradı. Ve sonra yavaş yavaş tren raylarda kayarken kendi kendine:

"Bu ne ham hayaldi çocuğum, dedi. Sen gece bir rüya gördün. Şimdi uyanıksın. Ve gündelik hayat senin için başlamıştır. Yolunda dönemeç, dolambaç, tümsek falan olmamalı. Sen herşeyden önce hayatını büyük bir yemine bağlamış dürüst bir adamsın. Başkasının kadını senin için hayal edilmesi bile günah olan birşeydir. Geçmişi düşün ve kendine gel...„

Çok geçmeden.. daha yılbaşı gecesinin derin sızısı dinmeden o gecenin sinirleri yoran sarhoşluğundan ayılamadan onu Londra sokaklarında gördü. Bir çiçekçi dükkânından çıkıyordu. Derhal gülümsiyerek elini uzattı. Ve dünyanın en büyük müjdesini veren bir insan neşesi ile :

— Kocam da buraya tayin edildi Fuat bey, dedi. Siz haber almadınız mı?

— Hayır, duymamıştım hanımefendi.

— Bize Ankaradan bildirdiler. Ben daha önce geldim. Çünkü burada halam var.

— Memnun oldum hanımefendi.

Bunu söylerken içi kan ağlıyordu. Onun kocası ile aynı memlekette, aynı sefarethanede çalışmak.. seremoninin icap ettirdiği anlarda onunla karşılaşmak.. bu pek feci şeydi Fuat için, bu pek müthişti.

Çaylarda, konserlerde, balolarda, resmî ve husuŝî toplantılarda muhakkak onu görecekti. Bugünkü gibi gülen gözleri ve gönüllere bir ılık rüzgâr gibi esen sesi ile hep karşı karşıya bulunacaktı. Fuat çok iyi biliyordu ki, bu güzel kadını, bu bir bakışta en dürüst vuruşlarla çarpan yüreği bile allak bullak eden bu bambaşka kadını, bir kere daha kollarına alıp onunla dansetmeğe muktedir değildir.

O, bir fırtına gibi hayatında esip geçmeğe mahkûm birşey değil mi?

Şu halde en taze duygularını, en iyi yaşama emellerini o hırçın fırtınaya kaptırıp yerlere serilmek niçin?

Onu görmemeğe, onun sesi ile sarsılmamağa, onun gözlerinin yangınına yüreğini kaptırmamağa karar verdi. Ne olursa olsun onunla karşılaşmıyacaktı. Buna bütün ruhu ile dikkat edecek, en küçük bir şekilde bile müsamaha göstermiyecekti.

Fakat kanatlanmışçasına hızlanan zaman.. ve zamanın kucağına yığılan hadiseler onun kararını bir avuç kül gibi bu fırtınanın elinde savurdu.

Fuat Deniz, Fahire Birsen ile sıksık karşılaştı, konuştu, dansetti ve onu sonu gelmez bir ateş.. geri dönülmez, önü alınmaz bir hızla sevdiğini.. onsuz yaşayamıyacağını, onun tarafından da bu sevgiye karşılık verildiğini anladı.

Kalpten kalbe akan bu ateşten sevgi, henüz dalgalarını dışa vurmuyor; yalnız göğüslerinin altından dövünüp duruyordu.

Yalnız bakışıyorlar, renkleri değişiyor, elleri ve sesleri titriyordu, o kadar... Pek o kadar değil... Göğüslerinin altında hergün vuruşları biraz daha korkunçlaşan iki ateşten yürek çarpıyordu ki.. bu kudret karşısında ölü bir annenin başucunda içilen and; yaşlı bir kocanın parmağa geçirdiği bir küçük altın parçası eriyip parçalanmıyacak mı idi?

Fuat, bir yerine iğne batırılmış gibi sarararak oturduğu yerden kalktı.

— Arkası var —

Yazan: Ömer Besim Koşalay

Oxford - Cambridg Kürek yarışı

Her sene büyük bir alâka uyandıran Oxford - Cambridge Üniversiteleri arasındaki senelik kürek yarışları 2 Nisanda Taymis nehri üzerinde yapılacaktır. On üç senedenberi hiç değişmiyen bir şekilde Cambridgin muzafferiyetiyle biten bu yarış geçen sene Oxford lehinde büyük bir farkla neticelenmiştir.

Seksen küsur senedenberi hiç aksamadan yapılan bu kürek yarışı bir milyondan fazla insanı taymis kıyılarına toplamaktadır. Koyu ve açık mavi renklerle süslenen iki Üniversite taraftarlarının coşkun tezahüratlarına sahne olan bu müsabakanın bu mevsim pek hararetli olacağı söylenmektedir.

Oxford kürekçileri bu münasebetle geçen sene kazanmış oldukları bu zaferi tekrar elde etmek için pek hızlı bir şekilde son idmanlarını muntazaman yapmaktadırlar.

Tarihi pek kıymetli olan bu müsabaka bakalım hangi tarafı güldürecektir.

Kral kupası maçlarında büyük sürprizler

İngiltere profesyonel takımlarının üçüncülüğünde birdenbire büyük bir şöhrete sahip olan York City takımı kral kupasında yaptığı oyunlardan sonra ismi en çok geçen bir klüp olmuştur.

York City üçüncülükte dokuzuncu vaziyete bir takım olduğu halde «kral kupası» oyunlarında beşinci tura kadar karşısına çıkan her takımı mağlûp etmiş ve bu suretle bütün nazarları üzerine çekmiştir. York City bu maçlarda üçüncüden iki ve ikincilikten bir takım yenmiş dört sene evvel kral kupasını kazanmış, olan birincilik takımlarından West Bromviç Albion takımnıda mağlûp ederek yine birincilikte dokuzuncu olan Hudersfield ile yaptığı maçta sıfır sıfıra berabere kalmıştır.

Takımın en iyi oyuncusu birincilikteki Midelsbrug klübünden 50 İngiliz lirasına satın alınmış solaçıktır. Bu takımın altıncı tura kalmasına, bu oyuncunun attığı bir gol yardım etmiştir.

Kuvvetli hasmı ile berabere kalan York City bu maçta ilk defa 28-123 kişi oynamıştır.

York Gity hafta içinde Hudersfield ile yaptığı ikinci maçı 2-1 kaybetmiş ve altıncı turda Dömifinale kalanlar müsabaka harici olmuştur.

Nakavut olan futbol hakemi

Kral kupasının altıncı turu dolayısiyle karşılaşan Aston Villa ile Mowchester City takımları arasındaki maçta çekilen kuvvetli bir şüt hakemi Nak avut etmiştir.

Aston Villa takımı antrenörü tarafından tedavi ile hakem bir türlü kendine gelememiş ve yerini yan hakemlerden bi-rine bırakarak kendisi yan hakem olara oyunu idare etmiştir.

Bu maçın ilk devresi sıfır sıfıra bitmiş.

Doksan dakika çok zevkli bir şekilde cereyan eden oyunda A. Villa maçı 3- kazanmıştır.

Aston Villa takımının kaptanı merke muavin Allen topa ters vurmak suretiyle kendi kalesine bir gol yapmıştır. Bu maçta 75 500 kişi bulunmuş ve 5508 İngiliz lira hasılat olmuştur.

Galatasaray İstanbul Kros birincisi oldu

İstanbul atletizm ajanlığı tarafından hazırlanan kır koşularının sonuncusu ve İstanbul birinciliği müsabakaları Şişli ile tuğla harmanları arasında yapıldı.

6000 metre olarak yapılan bu müsabakada Galatasarayın emektar atleti İbrahim bu mevsim altıncı defa birinci gelmek suretiyle büyük bir muvaffakiyet göstermiş ve müsabakayı kazanmıştır. Müsabakaya iştirâk eden klüpler üç kişiden mürekkep olan takımla yarışa girmişler, neticede Galatasaray birinci, Kasımpaşa ikinci, Demir spor üçüncü olmuştur.

Memleketin en değerli atleti İbrahim bu münasebetle bir defa daha tebrik etmek lâzımdır!..

Tekirdağlı, Paristen bir kahraman gibi döndü

Paris ve Londraya müteaddit güreş maçları yapmak üzere giden Türkiye baş pehlivanı Tekirdağlı Hüseyin tahmin edilen müsabakaları yapamadan İstanbula döndü.

Pariste biri Bulgar, diğeri Estonyalı iki pehlivanla güreş yapan Tekirdağlı

İngiliz kralı, İskoç oyuncularını tebrik ederken sağda maç bütün dünyaya neşrediliyor.

Oxford kürekçileri

Avrupada muvaffak olamadığı için mi İstanbula döndü acaba?..

Bilâkis; Paristeki Vagram salonunun binlerce seyircisi, güreş aleminin namütenahi kurtları önünde arslanlar gibi güreşen Tekirdağlı, bu müsabakalarda fazla kuvvet sarfetmiş, rakiplerini en kısa bir zamanda yenmiş olduğunun cezasını çekerek yabancı diyarlarda aç bile kalmıştır.

Avrupa ve Amerikanın güreş hareketleri başlıbaşına bir âlemdir.

Bizde eski bir atasözü vardır.

Zor oyunu bozar.

Halbuki Avrupada para herşeyin fevkindedir. Onun karşısında kuvvet, meharet, bilgi, hatta şeref bile dayanmaz..

Bu tıpkı - parayı veren düdüğü çalar - sözüne benzer. Organizatörlerin elinde bir oyuncak olan boksör ve güreşciler bu uğurda kazandıkları maişetlerini birinci derecede gözönünde tutmağa mecbur olduklarından orada müsabakadan evvel para rol oynamaktadır.

Tekirdağlı Hüseyinin ele avuca sığmaz bir pehlivan oluşu şüphe yok ki herkesten evvel organizatörleri memnun etmiş olmalıdır.

Onların istedikleri de böyle dağ deviren adamlardır. Gelgelelim bizim pehlivanın böyle danışıklı dövüşlere aklı ermiyor ve ermediği içindir ki o; organizatörleri Pariste ve Londrada memnun edemedi.

Hüseyin hiçbir zaman aklındam geçirmediği bir takım garip teklifler karşısında oralarda ekmek olmadığını görmüş ve pılıyı pırtıyı toplayınca İstanbulun yolunu tutmuştur. Ona da bu yakışırdı!..

Güreş Milli takımımız Estonya yolunda

Nisanın son haftalarında Estonyada yapılacak Avrupa güreş şampiyonasına gidecek olan güreş takımımız bu münasebetle Beyoğlu halkevi salonunda bir seçme müsabakası yaptı.

İstanbul, Ankara, İzmir ve Balıkesir güreşcilerinin iştirâkile yapılan bu müsabakalar pek de bizi tatmin eder bir şekilde bitmiş değildir.

O kadar ki güreş federasyonu bile bu müsabakalardan tatmin olmamış ki müsabakaları tam bir seçme mahiyetinde kabul etmemiş ve bu müsabakalarda nazarı dikkati celbeden güreşçileri ayırarak onları toplu bir halde tekrar esaslı bir hazırlığa ve sonunda ikinci bir seçme yapmağa lüzum görmüştür.

Avrupa şampiyonasına hazırlık hususunda geç kalmış olmamız iki ayağımızı bir papuca sokmak mecburiyetinde bıraktığı için, bu müsabakalarda kazanma şansımızı biraz azaltmış olmaktadır.

Çok kısa bir zaman içinde büyük işler görmek elbette güç olacaktır.

Berlin olimpiyadında dünya birinciliği kazanmış, orada teker teker nazarı dikkati celbetmiş güreş takımımız eğer Avrupa şampiyonasından eli boş dönecek olursa yabancı topraklardaki derecemiz muhakkak ki bu değildir; demekte kendimizi pek tabii olarak haklı görmüş olacağız!..

Arsenal lik şampiyonluğu yolunda

İngiltere lik maçlarının sonlarına yaklaşıyoruz.. Ağustosta başlamış olan bu oyunlar dokuz maç sonra, yani mayısın ilk haftası sona erecektir.

42 maçtan ibaret olan bu oyunları gözönünde tutacak olursak bizim topu topu on iki maçta derleyip, toparladığımız lik maçlarının çocukları nasıl kavurup, bir külçe haline soktuğuna hayret etmemiz lâzımdır.

Hiç aksamadan on ay gibi uzun müddet devamlı bir surette oynanan İngiltere lik maçları bugün en hararetli bir devreye girmiştir.

Geçen sene lik şampiyonluğunu kazanmış olan Manchester City takımı bu sene yenile yenile canı çıkmış, o kadar ki likte yirmi birinci vaziyete kadar düşmüştür.

İngilterede dört lik vardır.

Her likte 22 takım bulunmaktadır.

Bu takımlar ikişer defa karşılaşıp lik şampiyonasını bitirmiş olurlar.

Mevsim sonunda likte en sondan iki takım aşağıdaki like, aşağıdaki likten iki takım da yukarıki like otomatik bir şekilde iner ve çıkarlar..

İşte Manchester geçen sene birinci lik birincisi olduğu halde bugün ikinci like düşmek üzeredir. Son dokuz oyun zarfında kendini toparlayamadığı takdirde meşhur bir takımın ikinci like düşmüş olduğunu hiç hayret etmeden görmüş olacağız..

Kral kupası maçlarının hiç beklenmedik bir zamanında mağlûp olduğu için turnuvadan hariçte kalan Arsenal bütün hızıyle lik şampiyonluğunu yakalamak için büyük bir kuvvet sarfetmektedir.

Lik maçlarının sona yaklaşmış olmasına rağmen Arsenal müteaddit oyuncu alış verişi yapmaktadır.

Arsenal yaptığı büyük masrafı şampiyon olduğu zaman telâfi edeceğini bildiği için bu uğurda haklı olarak para harcamaktadır.

Haftalardanberi likte en başta giden Arsenal herhalde oyunların sonuna kadar bugünkü mevkii muhafazaya çalışacaktır.

İskoçlar Ragbide İngilizleri yendi

İngilterenin bir anane halinde yaptığı müsabakalardan biri olan İskoçya - İngiltere Rağbi maçı İskoçyada yapılmıştır.

Beynelmilel bir müsabaka halinde yapılan bu maçta 70.000 kişi bulunmuştur.

Kral ve kraliçenin bulunduğu bu maç son derece heyecanlı ve güzel olmuş, neticede İskoçyalılar, İngilizleri 16 sayıya karşı 21 sayı ile mağlûp etmiştir. Müsabakadan sonra kral İskoçyalıları bizzat tebrik etmiş ve onları bu kazandıkları zaferden dolayı takdir etmiştir.

York City takımı

KIRMIZI BALIKLAR

YAZAN:
CAHİT UÇUK

№: 14

ellerini öptü:

— Çok mu geç kaldım Filiz?..

Filiz, beklemenin üzüntüsünü unutmuştu. Gülerek onun yüzüne baktı:

— Bilmiyorum!

Dedi. Hasanın koluna geçti, yürüdüler.

— Nereye gidiyoruz Hasan?

— Gece nekadar güzel... Bir sandal gezintisi yapalım diye düşündüm...

Genç kız, sesini çıkarmadı. Yol boyunca sıralı akasyaların aralarında yanan havagazı lâmbaları yaprakları şeffaf gibi gösteriyordu. Bahçe duvarlarından sarkan yaseminlerin, güllerin kokuları, yaprakları titreten serin rüzgârın içini kaplamıştı.

Caddeyi bırakarak, tozlu daracık bir bahçe yoluna saptılar. Sağlı sollu bahçelerin içindeki, köşklerin pencerelerinden ışık ve müzik sesleri taşıyor, demir parmaklıklı, tahta kapıların ardında köpekler havluyordu.

Dar bahçe yolu, birkaç dükkân bulunan küçük bir meydanda bitti. Büyük çınarlarında renk renk ampuller yanan bir kıyı gazinosunun yanından geçtiler. Yeşilliklerin arkasından tabak çatal gürültülerine..şen kahkahalara karışan, alaturka şarkı söyliyen bir kadın sesi duyuluyordu.

Sol tarafta suların içine uzanan iskele görünüyordu.

Kumsala saptılar. Genç kızın ayakları, nemli kumlara gömülüyor, her adımdan sonra ayaklarını sallıyarak, sandallarına dolan kumları silkiyordu.

Deniz kıyısında çömelerek oturan, kayıkçılar vardı.

Filiz, Hasana sokularak, yavaşça sordu:

— Sandala nereden bineceğiz?..

— Burada sandal kalmamış! Biraz daha yürüyeceğiz. Derede benim sandalcım vardır. Kotrayla gezerdik. Fakat burada değil Boğazda...

Filiz, Hasanı Boğazda,kotrasının içinde düşünmek istedi. Boğazın çırpıntılı sularında yelken açan Hasanı yadırgadı. Kendine yabancı buldu.

Daracık kumsalın sağındaki köşkler, bahçeler bitmiş, sazlıklı, çimenli bir düzlük genişlemişti. Küçük dalgacıkların okşadığı kumsalda, midye, istiridye kabukları parlıyordu.

Dereye gelince, kıyıdan kıyıya yolcu taşıyan büyük sandalla karşıya geçtiler.

İlerideki ağaçların arasında, yelken bezlerinden yapılmış küçük bir çadır vardı. Yerde bir madenci feneri yanıyor, çadırın kapısında yaşı belli olmıyan bir adam oturuyordu.

Çadırın içinden, bir oğlan çocuğu çıkarak, adama yaklaştı:

— Baba, tahtayı da getireyim mi?

— Getir oğlum!..

Filizle Hasan, ağacın dibinde durmuşlar, seyrediyorlardı.

Oğlan, çadıra girip, elinde bir tahta tepsi ile döndü. Adam, yanında duran bir somun ekmeği, tahta tepsinin üzerine koyarak, çakısıyla ikiye böldü. Dilimlere ayırdı.

Filiz, Hasana fısıldadı:

— Fakir, fakat mesut insanlar...

— Nereden anladın?

— Halleri öyle gösteriyor...

Hasan, genç kızın sesindeki samimiyetle ürpererek, avucundaki elini sıktı:

— Sen, böyle bir yaşayışa katlanır mısın Filiz?

Genç kız, tereddütsüz cevap verdi:

— Biz, Hümeyrayla akşam üstü, bir kulübenin karşısında dakikalarca hayal kurduk..

Biraz durdu:

— Seninle evlendikten sonra, hertürlü yaşayış beni memnun eder...

Sesinde, söylediklerine inanan ve inandıran bir ahenk vardı. Hasan, onun yürekten söylediğine emindi. Avucundaki eli daha kuvvetle sıktı.

Kıyıdaki, baştankara edilmiş sandallara doğru yürüdüler.

Çadırının önünde oturan sandalcı, müşteri geldiğini görünce, ekmeğini bırakarak fırladı.

Biraz sonra dere yatağından ayrılmışlardı. Hasan, kürek çekiyor, Filiz, onun karşısında oturuyordu. Geniş omuzlarından yükselen genç boynu, taze başı, canlı yüzü ay ışığının altında bütün manâlarıyla güzel görünüyordu. Omuzlarına düşen uçları hafifçe kıvrılmış saçları, sandalın sular üzerinde gidişinden çıkan rüzgârla uçuşuyordu.

Sahillerde kıpırdaşan deniz, açıklarda durgundu. Karşılıklı kıyılarda çalan cazların sesleri, ortalarda birleşiyordu.

Koyda yanan lâmbaların, suya uzanan renli ışıkları, arada bir esen ince rüzgârla, kâğıt fenerler gibi kıvrım kıvrım oluyorlar; sağ kıyının koyu gölgeleri denizde uyuyordu.

Sığlardan epeyce açılmışlardı. Hasan, kürekleri bırakarak, Filizin yanına geldi. Genç kızın çıplak kolları, nemli deniz havasıyle üşümüştü. Hasan, süveterini çıkararak, ona giydirdi. Genç kız:

— Şimdi de sen üşüyeceksin!

Diyerek, Hasana sokuldu. Konuşmuyorlardı. Sandal, suların belirsiz ninnisiyle açıklara gidiyordu. Deniz fenerinin çakıp sönen ışığı, sulara dalıp çıkıyordu.

Hasanın başı, genç kızın dudaklarına uzandı. Filiz, bu yakınlıktan kaçmadı. Dudaklarını ona verdi. Yarı kapalı gözlerine, gökteki ayın ışığı vuruyordu. Biraz sonra, koyu renk bir bulut, parlak ayı örttü.

Genç kız, gözlerini açınca, Samanyolunun suların içinden çıkan başını, kıyının yeşillikleri arasında kaybolan öbür ucunu gördü. Uzaklardan geçen vapurun, suların yüzünü kırıştırmadan gelen dalgası, sandalı ağır ağır sallıyor, kıyıların sulardaki resimleri bu salıntı içinde hepbirden oynuyorlardı.

Filiz, bir başka âlemin derinliklerindeymiş gibi, garip bir korku duyarak, Hasana büsbütün sokuldu. Fısıldaşarak konuşuyorlar, sonra dakikalarca susarak, başka sandalları, suları, pırıltıları seyrediyorlardı.

Zaman, ölçüsüz bir akışla geçiyor, kıyıyı saran tek tek ışıklar söndükçe, sığları kuşatan altın pırıltılı demir parmaklıkların çubukları birer birer kopuyordu.

— Gidelim mi?

Sesleri kesilen, ışıkları yavaş yavaş sönen sahiller, bulutlardan sıyrılan yıldızların aydınlığında sis içinde gibi görünüyorlardı.

Hasan, mırıldandı:

— Susadım!..

Sonra, genç kızın serin dudaklarına uzandı.

— Saat kaç Hasan?..

— Görmüyorum ki!..

— Fenerin ışığına tut!..

Gülüşüyorlardı. Hasan, bileğini fener tarafına çevirerek bekledi. Fenerin çakan aydınlığında saati gördü:

— On iki olmuş!..

— Vakit nasıl geçmiş!..

Genç kız, Samanyolunun ikiye böldüğü gökte, şaffaf bulutların arkasına gizlenen ayı, yarı örtülü gözleriyle görüyordu.

Hasan, onu son bir kere kucaklıyarak, küreğe geçti.

Filiz, yana eğilmiş, elini suya bırakmıştı. Başını çevirerek gerilere baktı. Adalar, altın iğneler batırılmış, siyah kadifeden birer iğne yastığı gibi görünüyorlardı. Başını döndürdü. Hasan, kuvvetli

soluklar alarak kürek çekiyor, kürekler sudan çıkarken, uçlarında mavi renkli alevler yanıyordu. Genç kızın eli de bu fosfor ışıklarıyle dolup boşalıyordu.

Derenin ağzına geldikleri vakit; sularda uyuyan yıldızlar, bulutların akisleri, küreklerin uçlarındaki mavi alevlerle titreşti.

Sandalı, küçük iskeleye yanştıran Hasan, seslendi :

— Çazim!.. Çazim!..

Filiz, Hasanın taklid yapışına, çocuk gibi keyifle gülüyordu. Tahta iskeleye çıktılar. Hasan, sandalcı Kâzımın tuttuğu fenerin ışığında para sayarak verdi.

Geldikleri gibi kolkola, boş sokaklardan döndüler.

Ay bulutlardan sıyrılmıştı. Her tarafta derin bir sessizlik vardı. Kapının önünde bir müddet biribirlerinin gözleri içine bakarak durdular. Sonra Hasan, Filizin, Filiz Hasanın elini öptüler. Ayrıldılar.

Filiz, yatağına girdiği halde, kendini halâ kayıkta sanıyordu. Başını saran mavi bir rüya içinde, denizin ağır salıntılarını duyarak, Hasanın sıcak dudaklarını düşünerek uyudu.

— 5 —

Sıcak bir Temmuz sabahıydı. Filiz, jimnastiğini, duşunu yapmış, sırtında açık-mavi bir pijamayla salonun açık pencereleri önünde çiçeklerine bakarak, sabah kahvaltısı olan taze marulu yiyordu. Annesi, içeri girdi :

— Filiz, çocuğum! Ben, bu gün İstanbula teyzene gideceğim.

Genç kız, döndü. Annesi giyinmişti :

— Böyle sabah sabah mı anne?

— Evet yavrum. Daha sonraya kalırsam, sıcak büsbütün artacak...

— Gece kalacak mısın anne?

— Kat'i değil. Fakat, biliyorsun ki, teyzen de, enişten de, ne zamandanberi beni geceye çağırıyorlar, Filizin mektebi var diye gidemiyordum. Artık kalmamak için sebep yok. Seni düşünüyorum. Yalnız sıkılacaksın...

Genç kız, güldü :

— İçin rahat olsun anne. Şimdi Hümeyra gelecek. Denize gideceğiz. Onu bırakmam, gece burada kalır...

Anne, kızına yaklaşarak, yanaklarından öptü :

— Allahaısmarladık çocuğum!.. Ben, yarın akşama doğru gelirim...

— Güle güle anne...

— Frijiderde, yemekler hazırdır yavrum...

— Sen üzülme anneciğim...

Genç kadın, çıkıp gitti. Filiz, elindeki marulun son yaprağını yerken; annesinin aralık bıraktığı bahçe kapısından Hümeyra girdi.

Filizi pencere önünde görünce, onu eliyle selâmlıyarak, sevinçle bağırdı :

— Aç kapıyı ben geldim...

Filiz, gülüyordu:

— Kapı açık, hoş geldin...

Arkadaşını karşılamak için, kapıya doğru giderken, Hümeyra soluk soluğa, içeri girdi. Elinde, bir kayışa bağladığı havluyla, mayosu vardı :

— Hazır mısın?.. A, daha pijamayla duruyorsun Filiz!

— Ben şimdi giyinirim ..

Bir çeyrek saat sonra, güneşli yolda, ağaç gölgelerine saklanarak yürüyorlardı. Filizin başındaki geniş kenarlı hasır şapka, yüzünü güneşten koruyordu. Ayağında lâstikten plâj sandalları vardı. Üzerine mavi çiçekli ketenden, önü boydanboya fermuarlı bir şört giymişti.

Bahçe aralarından geçerek, uzun uzun yürüdüler. Plâja girdikleri vakit ikisi de terlemiş, yanakları kızarmıştı.

Mayolarını giydiler. Terli vücutlarını güneşte kurutarak, denize girdiler. Sular ılıktı.

Plâj kalabalıktı. Kumsalda yatanlar, denizde yüzenler sayısızdı. Filizle Hümeyra, kendi âlemleri içindeydiler. Muhitle hicbir alâkaları yoktu.

Öğleye doğru, plâjdan ayrıldılar. Eve geldikleri zaman, acıkmışlardı. İstekli bir yemek yiyerek, yatak odasına geçtiler. Filiz, karyolasına, Hümeyra divana uzandı. Konuşuyorlardı. Güneşin sıcağını, denizin tuzunu emen vücutları ateş gibi yanıyordu. Gözkapaklarına inen tatlı ağırlık, her taraflarını kaplıyordu.

Hümeyranın gözleri yarı aralıktı. Birdenbire sordu :

— Ne zaman evleneceksiniz Filiz? Dedikodu başladı. Bunun önünü almak lâzım...

Hümeyranın sorgusu, Filizin gözleri önüne, Hasanın yüzük ölçüsü istediği gecenin bütün renklerini, ışıklarını getirdi. O geceyi birçok günler koğalamış; Hasan, bir daha nişan yüzüğünden bahs açmamıştı. Genç kızın kalbini saran üzüntü, yüzünün hatlarında belirdi. İsteksiz, kırık bir sesle:

— Bilmiyorum ki, dedi. Henüz belli değil! Bir karar veremedik...

Başını öbür yana çevirerek, yüzünü arkadaşından sakladı. Konuşmadılar. Bir müddet sonra uyumuşlardı.

* *

Filiz, soluk alamıyacak kadar şiddetli bir sancıyle gözlerini açtı. Nefes aldıkça, sol ciğerine, kalbine keskin bir bıçak saplanıyor gibiydi. Kıpırdamak istedi. Vücudu gerilmiş, bağlanmıştı sanki, yerinden oynayamadı. Kısık, yavaş çıkan sesiyle, Hümeyrayı uyandırdı.

Genç kız, Filizin yüzünü sararmış, şakaklarını, saç diplerini terle ıslak görünce şaşırdı:

— Ne oldun Filiz, kardeşim? Bir yerinmi ağrıyor?

Filiz, zorlukla nefes alabiliyordu:

— Göğsümde bir sancı var... Öleceğim «Cadı». Çok fenayım...

Hümeyra, ne yapacağını bilmiyordu:

— Doktor çağırayım. Fakat seni yalnız bırakmak nasıl olur?..

Filiz, gözlerile yalvarıyor, duyulmaz bir sesle rica ediyordu:

— Haydi «Cadı»... Bir doktor bul... Ölüyorum... Koş Hümeyra...

Genç kızın yüzünde bir damla kan kalmamış, her dakika biraz daha artan ter, saçlarını şakaklarına, pijamasını vücuduna yapıştırarak ıslatıyordu.

Hümeyra koşarak odadan çıktı. Filiz, onun uzaklaşan ayak seslerini duydu. Kıpırdıyamıyordu. Kuvvetli bir nefes alsa, kalbinin etrafındaki ince damarların kopacağını sanıyordu. Kesik, yarım soluklarla aldığı hava ciğerlerini doyurmuyordu.

Dakikalar uzuyor, genişliyor, bitmek, tükenmek bilmiyordu. Filiz, pencerelerden giren aydınlığın, vakit vakit karardığını görüyor, kulaklarına dolan sesler, küçülerek dağılıyor, karanlık ve sağır bir boşluk içinde kalıyordu.

Dudakları, boğazı kurumuştu. Ağzında bir damla ıslaklık kalmamıştı. Dudaklarını hafif hafif kıpırdatıyor, su arıyordu. Gözlerinin önünde, kızıl, yeşil, sarı, siyah halkalar biribirinin içine geçiyor, alev rengi ışıklardan saç örgüleri örülüyor, sökülüyor, yine örülüyordu. Bazan, rüzgârların salladığı ağaç dallarını, titreşen yaprakları görüyor, rüzgârlı havayla ciğerlerini doldurmak için ağzını açıyor, kuru dudaklarına, serin hava yerine, ateş saç örgüleri sürünüyor, genç kız, kaçmak, kurtulmak istiyor, fakat kıpırdıyamıyordu.

Kulağına derinden derine, konuşmalar geldi:

— Çok terlemiş!..

— Denizde ne kadar kaldınız?..

— İki saat kadar!

— Sancı birdenbire geldi demek?

— Öyle olacak. Beni uyandırdığı vakit terliyordu. Nefes alamadığını, sol ciğerinde ve kalbinde bir sancı olduğunu söylemişti. Muayene etmiyecek misiniz?

Filiz, Hümeyranın üzüntülü sesini tanıdı. Gözlerini açmak istedi. Gözkapakları tutkallı gibi gözlerine yapışmıştı.

Alnında serin bir elin dolaştığını his etti:

— Filiz, kardeşim. Nasılsın? Bak doktor geldi. Seni muayene edecek.

Genç kızın dudakları aralandı:

— Su!

Dedi. Biraz sonra kuru dudakları, dili damağı serinlemişti:

— Çok fenayım «Cadı»!

— Şimdi geçecek Filiz! Birşeyin kalmıyacak... Yalnız biraz gayret et. Doktor seni muayene edecek...

Hümeyra, Filizin yatağına oturarak, onu yavaş yavaş doğrulttu. Doktor, hastayı güçlükle muayene etti. Tamamıyle yatmaması için, arkasına yastıklar yerleştirdiler.

Filizin gözleri aralanmıştı. Hümeyranın sarı yüzünü, gözlerindeki yaşları; arkası dönük birşeyler yapan, beyaz şaçlı doktoru gördü. Gözkapakları yorulmuş gibi düşerek, gözlerini örttü.

— Filiz kardeşim. Doktor, koluna bir iğne yapacak... Korkma sakın!.

Genç kız, kolunda bir serinlik, sonra keskin bir acı duydu.

Doktorun sesi :

— Bitti!.. Bitti!..

Diyordu. Filiz, kolunda başlayan bir uyuşukluğun, büyük bir rahatlıkla vücuduna yayıldığını hissediyordu. Göğsü genişliyor, kalbine saplanan bıçağın ucu körleşerek, zorluksuz nefes alıyordu.

Şekilsiz, çizgisiz beyaz duman rengi boşluklar, başının içine dolarak, onu acılardan, düşüncelerden uzaklaştırıyordu.

Derin bir uykuya daldı.

Gözlerini tekrar açtığı yakit, pencerelerin dışını kararmış, odada gece lâmbasını yanıyor buldu. Sancılar tamamiyle geçmemişti, fakat nefes aldırtlmıyacak kadar şiddetli değildi.

— Nasılsın Filiz?

Hümeyra, yatağın yanında alçak bir iskemlede oturuyordu.

Filiz, küçük bir sesle fısıldadı :

— Daha iyiyim... Burası çok sıcak!.. Pencereler niçin kapalı?

— Ateşin var Filiz. Doktor hastayı üşütmeyiniz, dedi.

— Bu sancı neymiş?

— Soğuk algınlığı...

— Bu havada üşünür mü?

— Denize terin kurumamışken girdin herhalde. Karnın acıktı mı Filiz?

Filiz, başını salladı :

— Aç değilim!..

— Bir limonata içer misin?

— İçerim ..

Hümeyranın uzattığı bardağa dudaklarını değdirdi. Yudum yudum içti. Yanan içi serinlemişti. Gözleriyle, arkadaşına teşekkür etti.

Odada soluk bir aydınlık vardı. Bu donuk ışıkların altında, Filizin yüzü incelmiş, gözleri daha iri görünüyordu:

— Seni çok rahatsız ettim «Cadı»!

Hümeyra, Filizin yorgan üzerinde duran elini avuçlarına alarak okşadı:

— Çocuk musun Filiz? Sana yardım etmekle rahatsız olur muyum hiç?..

Filiz, gülümsiyordu. Fakat, bu uzun sürmedi. Koridordaki saat, evin içinde bir musikî parçası dalgalandırarak, sekizi çaldı.

Filizin yüzünü bir üzüntü kaplamıştı. Kapalı pencerelere dönerek, duyulmaz bir sesle mırıldandı :

— Ne fena!...

Hümeyra, onun değişen yüzüne alâkayla bakarak, sordu :

— Birşey mi söyledin Filiz?..

Genç kızın gözleri yaşlandı:

— Hasan gelecek, beraber gezecektik. Şimdi ne yapacağım?.

Hümeyra, avucundaki Filizin elini sıktı. Üst dudağını, alt dudağıy'a hafifçe ıslatarak düşünüyordu. Nihayet, çekik kara gözlerinde bir sevinç ışığı parladı. Filize doğru eğilerek:

— Korkma Mocum, dedi. Ben çaresini buldum.

— Nasıl çare?

— Hasan gelince ben çıkar, onu alıp buraya getiririm.

Filiz, hiç aklına gelmiyen bu fikre, birdenbire sevindi:

— Sahi, iyi düşündün «Cadı»!.. Fakat bu doğru bir hareket mi acaba? Komşular bu hareketimizi, bizim kadar temiz olarak kabul etmezler zannederim...

Hümeyra onun sözünü kesti:

— Şimdi zannetmeyi filân bırak! Biliyorum ki onu görmek için çıldırıyorsun. Fakat hastasın, dışarıya çıkamazsın. Onu buraya çağırmaktan başka çaremiz yok. Komşuların düşüncelerine gelince; seni yakından tanıyanlar, hakkında hiç de kötü birşeyi akıllarına gitirmezler. Tanımıyanlarsa, onların, yerinde olmıyan şüpheleri bizi alâkadar etmez...

Arkadaşının kat'î sözleri, Filize sükûnet vermişti. Yavaşça:

— Hakkın var, dedi. Şu halde onu bekliyelim Nerde ise gelir...

— Arkası var —

Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsünü Ziyaret

— Başı 17 inci sayfada —

tavsıza bu paraziti yerleştirdi, iplik şeklindeki parazitin gölgesi beyaz duvara aksetti.

Bay Nevzadın demin söylediği sözlerin bu canlı misali ben de et yemek zevkini öldürdü.

O iplik şeklindeki parazit tıpkı koca bir yılan. Ağzı destere gibi.. parazit hareket etmeye başladı. Midesi de gayet bariz bir şekilde görünüyor.

Bay Nevzat :

— Dişi parazitlerde iki delik vardır.. erkeklerde bir delik. Bu parazitler kanser kadar tehlikelidir.

— Bu parazitler insan midelerinde de yaşar mı?

— Evet, yukarıda da söylediğim gibi kıyılmamış ve Almanlar gibi gıda alayım diye yarı pişmiş etleri yiyenlerin midelerinde vardır. Bereket versin ki bu, bizim memleketimizde yoktur.

Bay Nevzadı dinlerken güldüm.

İstanbulda eti ucuzlatmak için bundan iyi çare olamaz. Demin gördüğüm paraziti aynen İstanbul halkına göstermeli.... Günde beş kilo et satan kasap muhakkak bir rekor kırar.

Halk etin zararını anlayınca kasap dükkânları bu sefer manav olur. İstanbul Belediyesinin mühim bir geliri olan mezbaha bundan sonra acaba ne işe yarar?.. Bu sefer Şehir Meclisi halka eti sevdirmek ve bütçesinin açığını kapamak için kimbilir neler icat eder.

* * *

Hayvan Ameliyathanelerine uğradık :

Herşey yeni ve modern. İlk uğradığımız yerde, Enstitü bir gün önce hasta, beyaz büyük bir at almış At ölmüş. Talebeler atın ölüm haberini alınca sevinmişler. Şimdi hepsi bu ölü atın yanında. Kimi ayağından, kimi karnından, hülâs atın her tarafından ellerindeki keskin bıçaklar ve makaslarla operasyon tecrübeleri yapıyorlar.

Canlıları kurtarmak için ölülerden yapılan istifadeler.....

Ziya ve renkle hayvan tedavisi olduğunu da öğrendik. Bir ameliyathaneye daha girdik.

Burada can acısından bağıran bir ev kedisi midesinden operasyon oluyor. Operasyonu üçüncü sınıf talebesinden bir bayan yapıyor. Kedinin sesi ortalığı tuttuğu halde, bayan sanki hiç duymiyormuş gibi işiyle meşgul. Operasyon bittikten sonra kendisini tebrik ederken ilâve ettim:

— Kadınların yüreği yufkadır. Erkeklerden daha insaflı ve merhametlidirler. Siz neden Veteriner oldunuz?

— Hayvanlara acıdığımdan.

Evet, haklı idi. Bu güzel kedi, bu bayanın operasyonundan sonra midesindeki dertten kurtulacak...

Hayvan yatakhanelerini geziyoruz. Derken bir kapı açıldı.

Köpek sesleri. Meğer burası köpeklerin koğuşu imiş. Ayakları, başları sarılı köpekler. Kimisinin derdi fazla ki hiç kımıldamıyor. Kimisi taburcu olacakmış, işte bu bağıranlar iyileşmiş ve taburcu olacak köpeklermiş.

* * *

Ameliyathanelerdeki intizam, temizlik ve talebenin mesleğine dört elle sarılması, memleket iktisadiyatında ne büyük roller oynayacağını bana şimdiden müjdeliyor.

Veteriner fakültesinin kıymetli profesörü ve memleketimizin faaliyetiyle iftihar edecegi Süreyya Tahsinin lâboratuvarına uğradık.

Kendisini ziyaretimden memnun oldu. Ankara Nümune hastahanesinde doktor olan eşini tanıttı ve :

— Maalesef sizlere pek fazla izahat veremiyecegim. Şimdi gidiyorduk. Başka bir gün teşrifinizde istediğiniz izahatı vermeye hazırım.

Enternasyonal bir meslek kıymeti olan Bay Süreyya Tahsin, birçok mikroplar ve bu mikropların tedavisini keşfetmiş ve şimdi de kanserin tedavisini keşfe çalışan.. ve bütün talebelerin kendisini hürmetle sevdikleri memleketimizin bu sahada yegâne profesörlerdendir.

Kendisiyle, keşifleri hakkında, başka bir gün konuşmayı daha iyi buldum.

No. 76 YARIM AY BİLMECE KUPONU No. 76

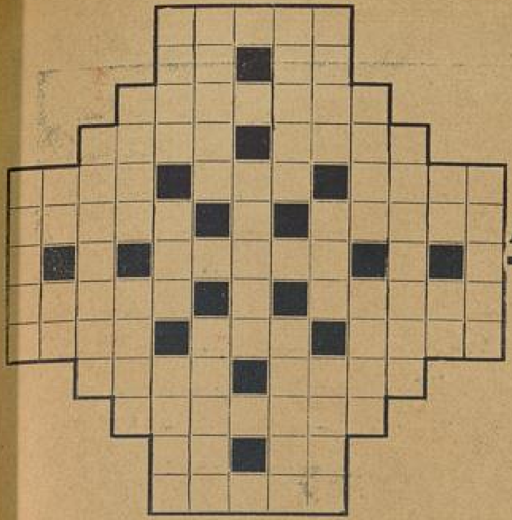

Yeni Bilmecemiz No. 76

Bilmece No. 76

A	N	M	A	■	S	I	S	K	A
S	A	I	M	E	■	S	U	A	L
L	İ	■	E	M	E	L	■	Y	İ
A	M	İ	L	■	M	A	S	A	M
N	■	K	İ	M	E	■	O	K	■
■	K	I	■	A	K	A	Y	■	T
N	A	Z	A	N	■	Z	A	Y	I
İ	Z	■	N	A	N	E	■	A	R
N	A	R	A	■	A	R	A	M	A
E	K	E	M	E	■	I	R	A	N

74 üncü sayıdaki bilmecemizin doğru çözülmüş şekillerinden bir örnek.

Boş hanelere öyle harfler bulup koyunuz ki soldan sağa ve yukarıdan aşağıya doğru okununca dilimizde karşılığı olan bir edat veya kelime çıksın.

Bay .... tarafından tertip olunmuştur.

Bu bilmeceyi doğru çözenlere armağanlarımız :

Birinciye : Yarım düzine ipek mendil; ikinciye: İki çift ipek kadın çorabı; üçüncüye: Erkek şapkası; 4 - 15 inciye: Yüz kuruşluk bir kitap; 16 - 30 uncuya : Elli kuruşluk bir kitap; 31 - 60 ıncıya: Yirmi beş kuruşluk bir kitap; 61 - 100 üncüye: On kuruşluk bir kitap.

Bu bilmeceyi doğru çözenler arasında çekilen kurada kazananlar :

Beş lira değerinde bir şişe esans : İzmir İkiçeşmelikte Mumcukahvesi civarında 179 No. lı evde Bayan Sabiha Altay.

Bir kiloluk bir şişe kolonya: İstanbul Heybeli Müsteciponbaşı sokağı 166 No. da Bayan Fehamet Deniz.

Beş kiloluk bir kutu bisküvi : Safranbolu Misakımilli mahallesinde Çaycı sokağında 21 No. da Sedat Gönül.

Biryantin : İstanbul Şehzadebaşı Balabanağa mahallesi Aceminefer sokağı No. 1/26 Alâaddin Ören. İstanbul Bakırköy Ebuzziya caddesi No. 70 Ahter Doray. İstanbul Haydarpaşa Koşuyolu No. 43 Bedri Oğan. İstanbul Maltepe Atış Okulu A. Vural. İstanbul Fen Fakültesi F. K. B. No. 2451 Fasih Atay. İstanbul Edirnekapı Mollaaşkı No. 11 Fahire. İstanbul Piyade Atıştan Baki Sönmez.

Yüz kuruşluk kitap : Bursa Erkek Lisesi 5 - A No. 1393 Talât Aykaç. Ankara As. Fb. San'at Gd. stajyeri No. 74 Süerdem. Ankara Kılıçaslan mahallesi Hünler sokak 67/69 Fethi Dedeoğlu. İstanbul Maltepe süel Lisesi sınıf 10/3 No. 2598 Kemaleddin Yasan. İstanbul Beykoz 40 ıncı okul öğretmeni Müşerref Hıncer. İstanbul Eyüp Yeniçeşme Ahmetçelebi sokak No. 16 Sabahattin Diken. Ankara hava malzeme deposu Necati Ertan. Ankara Işıklar caddesi Necatibey mektebi yanında No. 14 te Melih Atalan. İzmir Alsancak Erkek Lisesi 4-İ No. 82 Hilmi Yazıoğlu. İzmir Karataş Orta okulu 2 - D No. 1085 Halil Kesen. Samsun belediye meclisi ve daimi encümen kâtibi Nurullah Sertkaynak. İstanbul Beyazit Askerî Tıbbiye okulu sınıf 5 No. 167 Kayhan. Burdur Hastane caddesi No. 4 Bedriye Beyhan. Eskişehir - Mihalıççık Kayı öğretmeni Tahsine Gizmen. Kayseri D. Demiryolları muhasebesinde Şevket Kantarcı oğlu Ural Kantarcı. Adana Yağcami civarında Foto Venüs üzerindeki evde Bayan Neriman Gülmen. Erzurum Lisesi IV - A No. 411 Nihat Silâhdaroğlu. Denizli Musaağa mahallesi No. 43 evde Nüzhet Dalkılıç. Konya Lisesi 4 - C No. 970 Kâzım Akyollu. Erzurum Lisesi 4 - A No. 640 Şahap Özmen.

50 kuruşluk bir kitap : İstanbul Cigaloğlu Şeref sokak 38 Neriman Epiker. İstanbul Şişhane Galip Bey apartman No. 4 Muzaffer Onar. İstanbul Çengelköy Kuleli Süel Lisesi 9/2 No. 215 Lütfü Okay. İstanbul Rami Topçular Altunizade bağı No. 4 S. Uğur. Bursa Tarım Okulu son sınıf 326 Hüsnü Aksoy. Ankara As. Fb. Gd. Sn St. No. 62 Öz vidinli. Ankara posta işleri reisliğinde şef Sait Kut. Ankara Tecim Lisesi okurlarından Müzeyyen. Ankara mezbaha baytarı Ali Rıza oğlu Gökalp. Ankara Yenişehir İzmir caddesi 6 - A Murat Ulutan. Ankara Cebeci Cumhurbaşkanlığı filârmonik orkestrasında Cemal Oğuztaş. İzmir Karataş tramvay caddesi berber Sadettin Aynasız. Samsun gümrük iskele memuru Hüseyin Tığın. Samsun Pazar mahallesi Şeyhhamza sokak 64 No. lı evde N. Serap. Yozgat Lisesi 4 - A No. 320 M. Ahmet Aydın. Yozgat sağlık direktörü oğlu İlhan geçer. Sinop Camiikebir mahallesi Sakarya sokağında No. 114 Osman Fuat. Adana Kemerpazarı civarında 2 No. lı maliye şubesi yanında No. 71 de Kadri. Adana sıtma enstitüsü kâtibi M. Arif Savaş kızı Nevin Savaş. Kayseri tayyare fabrikasında No. 22 Ahmet Tibet. Adana Erkek Lisesinde 4 - No. 593 Abdülkadir Güngör. Erzurum mektupçusu kızı Leman Soydaş. Erzurum Lise IV - A da No. 777 Niyazi Gökbelen. Tekirdağ Hükûmet meydanı No. 9 Melek Sayar. Diyarbakır S. Nazif sokak No. 24 Mehmet Tarhan. Lüleburgaz pancar fen memuru kardeşi Hikmet Tarımcı. M. Kemalpaşa Taş ilkokulu direktörü oğlu Oktay. Trabzon Lisesi 4 - A No. 43 Mazhar Yazıcı. Zile tahrirat kâtibi eşi R. Soydan. Acıpayam telefon fen memuru Rıza Türköz.

25 Kuruşluk bir kitap : İzmir Karataş Orta okulu 500 Hasan Gezer. Mersin Akşam Tecim okulu talebesinden 38 Mustafa Avcı.

ON

SENE

GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülnce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor· Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun "TOKALON„ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.